

49499

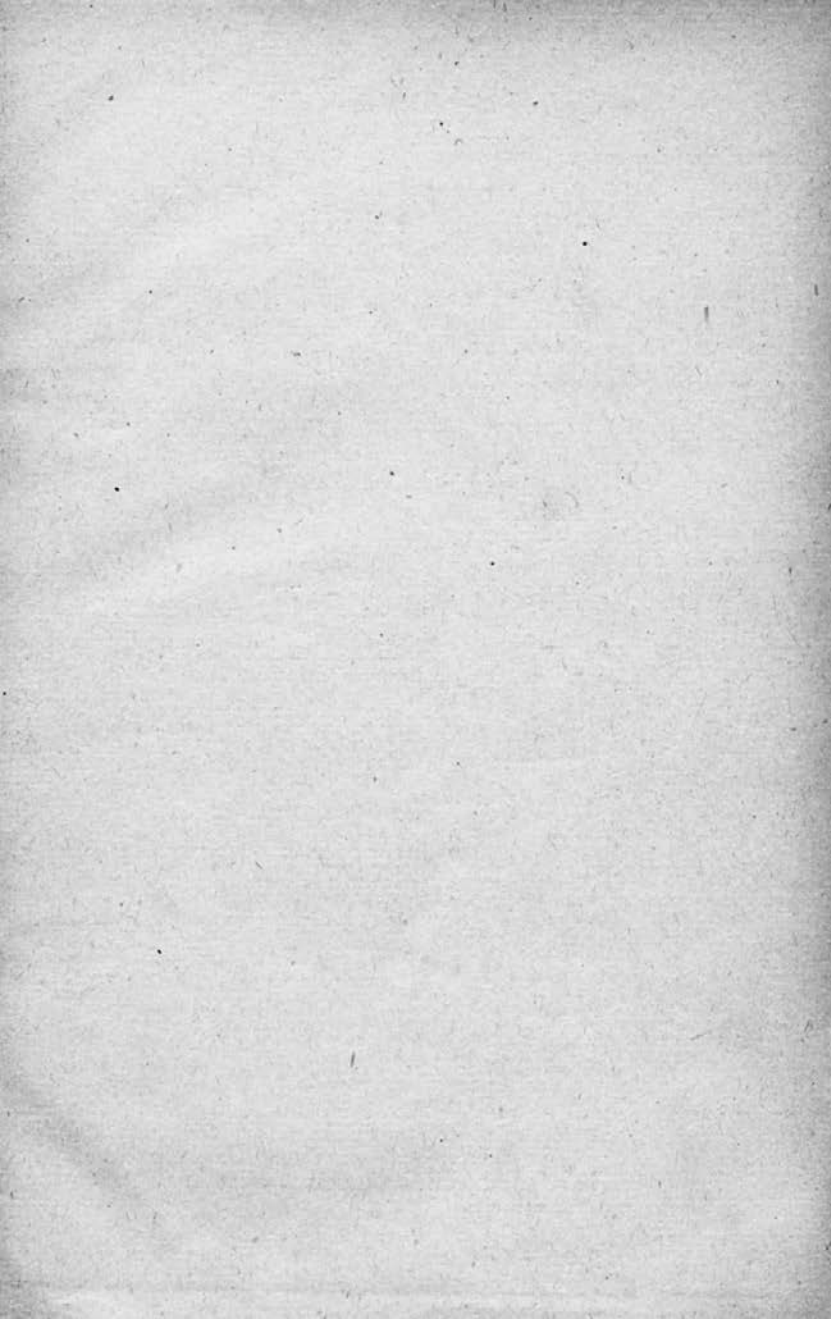
PLSKI

BAKVIČ

PRITRKOVAVEC

Slovenski pritrkovavec

Navodilo za pritrkovanje cer-
kvenih zvonov po številkah

Spisal

Ivan Mercina

svétnik in drž. glasb. učitelj v p.,
knezonadšk. kolavdator cerkvenih zvonov za goriško nadškofijo

Gorica 1926

Založila Katoliška knjigarna v Gorici

48641

49499

Knezonadškofijski ordinariat
v Gorici.

V Gorici, dne 27. januarja 1925.

Veleučnemu g. svétniku

Ivanu Mercina,
drž. glasbenemu učitelju v p.

tukaj.

Z veseljem sem pregledal Vaš predloženi mi rokopis „Slovenski pritrkovavec“ in rade volje dovoljujem objavo in natis, ker sem prepričan, da bo ta knjiga, ki je morda doslej edina te stroke, pripomogla k lepemu ubranemu pritrkovanju v čast božjo in povečanje cerkvenih slovesnosti. Ker je neveščakom umetno pritrkovanje po vzorcih, ki so v knjigi objavljeni, težko razumljivo, bi bilo umestno, da jim kdo praktično pokaže, kako se ima to izvesti.

† Francišek Borgia,
nadškof.

nov. 1930

N. (N^o).

030006560

Ivan Mercina

IVAN MERCINA

Mercinova družina se je pred poldrugim stoletjem preselila iz ljubljanske okolice v vipavsko dolino. Ivanov stari oče je bil organist na Gočah, stric Franc že kot kaplan na Travniku učitelj petja v semenišču, pozneje stolni dekan, izobražen glasbenik in cerkveni skladatelj, Ivanov oče organist na Gočah, edini brat tudi organist in spreten pevovodja. Kaj čuda tedaj, da je bil tudi naš Ivan že ob rojstvu glasbenik. Rodil se je leta 1851., hodil v domačo ljudsko šolo, nato pa v latinske šole v Gorici. V vseh osmih gimnazijskih razredih je bil sošolec slavnega zgodovinarja Simona Rutarja. Kot šolar je Ivan po cele dneve brenkal na klavirju. Ivanovo najljubše opravilo je bilo cerkveno petje, o počitnicah pa pridno prepisovanje cerkv. glasbovin. Kot osmošolec je namestoval organista v Št. Petru.

Iz ljubezni do glasbe je Mercina po dovršenih latinskih šolah prestopil na goriško učiteljsko, ker se je hotel zlasti glasbi posvetiti. Po zrelostnem izpitu leta 1874. so ga imenovali za voditelja državne pripravnice na Proseku, kjer je vodil cerkveni in posvetni pevski zbor. Mercina je bil prvi goriški Slovenec, ki je naredil izpit za meščanske šole. Po kratkem službovanju v Materiji v Istri je postal učitelj na državni vladnici v Gorici, kjer je ostal do upokojitve leta 1917. Sedaj živi v Gorici in se ukvarja zlasti z zvonoslovjem, kakor priča tudi pričujoča knjiga.

Glavna učna predmeta Ivana Mercine sta bila petje in klavir. Po smrti glasbenika Hribarja je

prevzel Mercina pouk petja, klavirja in orgljanje na ženskem učiteljišču. L. 1893. je izdala Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani Mercinove »Igre in pesmi za otroška zabavišča in ljudske šole«. Leta 1914. je rajni cesar Franc Jožef Mercino odlikoval s častnim naslovom cesarskega svétnika. Pozneje mu je bila podeljena svetinja za 40letno zvesto službovanje.

Krivico bi naredili, ko bi prešli delo našega Ivana Mercine v goriški Čitalnici. Celih 25 let je vodil petje v Čitalnici, in sicer po zgledu tedanjih rodoljubov povsem brezplačno. V Čitalnici je ustvaril prelep ženski, moški ter mešan zbor, ki so bili v čast nele goriškim Slovencem, ampak goriškemu mestu sploh. S tem je Mercina mogočno dvignil ugled Čitalnice. Prireditvev je sledila prireditvi. Pri slavnostnih veselicah je vojaški orkester spremljal čitalniško petje.

O Čehih gre glas, da se vsak rodi z vijolino; o Ivanu Mercini bi lahko rekli, da je prišel z zvonom na svet. Že kot kratkohlačnik se je z izredno ljubeznijo zanimal za zvonove in je večkrat jokal, ko mu niso pustili na zvonik, da bi pritrkoval. Kot mlad fant je bil najboljši pritrkovavec v vipavski dolini. V kratkem je zaslovel kot najboljši slovenski zvonoslovec. Njegova zasluga je, da je postalo naše ljudstvo pri nabavi zvonov bolj izbirčno. Ko je svetovna vojna vničila zvonove tudi v Sloveniji in je revščina na stežaj odprla vrata jeklovini, je bil Mercina, ki je dajal cerkvenim upravam svarila pred jeklenimi zvonovi. Kdorkoli si želi navodil glede armature, naročila novih zvonov, glede obesitve zvonov, ta se obrne na Mercino, ki je bil in je še vedno ljubezniv svetovalec v zvonskih zadevah. Goriški knez in nadškof je imenoval Mercino za kolavdatorja zvonov za goriško nadškofijo.

Kot 75 letni starček je Mercina z veliko gorečnostjo in skrajno potrpežljivostjo spisal pričujočo knjigo, kakršne doslej — v kolikor smo mogli slovestvo zasledovati — nima še noben narod v Evropi.

Mi Slovenci smo že po naravi pritrkovavci. Treba je, da se pritrkovanje ohrani. Skrbimo pa tudi zato, da se ta lepi običaj razvija in spopolnuje. Tako bomo nele zadostili želji našega pisatelja, ampak tudi poglobili nedolžno veselje v nas samih in poviševali božjo čast. In to je te knjige edini namen.

Katoliška knjigarna.

Predgovor.

Pritrkavanje je glasba naših cerkvenih zvonov. Slovenci smo veliki ljubitelji glasbene umetnosti. Ne le ljubezen, tudi zmožnost za glasbo smo prejeli iz dobrotne roke Stvarnikove. Da ta božji dar tudi vestno gojimo, svedoči že naš samonikli, samozlastni, od nikogar podpirani glasbeni napredek. Za to ni treba posegati po operah, oratorijih, simfonijah, v to zadostuje naša narodna pesem, last našega prosvetljenega preprostega ljudstva. S to preprosto, a krasno pesmijo stopimo lahko samozavestno pred marsikak velik, glasbeno visoko izobražen narod, rekoč: Pokaži, če imaš ti kaj takega! dokaži, da je moč glasbe in napredek v petju prešnil vse, tudi najnižje plasti tvojega ljudstva! zanikaj, da je tvoj visoki glasbeni napredek ostal le last tvojih višjih krogov, glasbenikov in inteligentov! primerjaj petje svojega prostaka s petjem našega! — In narod bahač s tisočletno kulturo mora priznati: Takega petja, takih nežnočutnih, pleme-nitosrčnih pesmi v našem ljudstvu ni.

Zato je naša narodna pesem naš ponos, zato ji naši glasbeni veljaki posvečajo vso gojitveno skrbnost.

Kakor pa ljubi naše ljudstvo svojo narodno pesem, tako mu je draga tudi glasba njegovih cerkvenih zvonov. Ali dočim uvažujejo visoki pomen narodne pesmi naši najboljši glasbeniki, se zvonška glasba našega ljudstva še vedno omalovažuje in prezira.

Prebiti led tega preziranja je namen te knjižice.

V Gorici, 17. februarja 1926.

Iv. Mercina.

VSEBINA:

Uvod: zvonoglasje.

I Pritrkavanje častno opravilo.

II Bahaštvo in nasilje v pritrkavanju.

III Priprava k pritrkavanju.

IV Prihajanje k pritrkavanju.

V Kako se zaznamujejo zvonški glasovi?

VI Kako so osnovani in kako se izvršujejo vzorci zvonških melodij?

VII Kako se pričenjajo vzorci zvonških melodij?

VIII Podrobna navodila k pričetkom melodičnih vzorcev.

IX Olepšave v pritrkavanju.

X Kako se sestavljajo sporedi?

XI Sporedi.

XII Vzorci zvonških melodij.

Uvod: zvonoglasje.

Ni glasbila, katerega glas bi imel tako mogočen vpliv na duševnost človeka, kot jo ima glas zvoná. Zvonov glas vsebuje neko skrivnostno in čudežno moč, da se zna prilagoditi vsaki duševni razpoloženosti človeka; saj je znan izrek:

Z žalostnimi zvon žaluje,
se z veselimi raduje.

In res! Ali niso eni in isti zvonovi, ki spremljajo mrliča k pogrebu, ki vabijo zjutraj, opoldne in zvečer k molitvi, ki naznanjajo ob sobotah delopust? In vendar kaka razlika! Prvič zveni iz zvonov glasno sočuvstvovanje z našo žalostjo, drugič nam vzbujajo njih glasovi v srcih čuvstvo pobožnosti in razpoloženost k molitvi, tretjič nam naznanjajo veselo vest, da se bliža čas telesnega počitka in čas pridobivanja zaslug za večno življenje. Tudi druga glasbila vzbujajo v naših srcih žalost in veselje, ali tega ne zmorejo sama iz sebe, ampak s pomočjo različnih glasovnih in ritmičnih sredstev. Vsega tega zvonu ni treba. Mehanično izhaja iz zvoná vedno isti glas, a kako različni so vtisi, ki jih izvaja ta edini glas v naši duši za različne prilike! Drugim glasbilom mora glasbenik sam z glasbeno-umetnimi vplivi vsiljevati izvajanje teh vtisov, zvonivcu tega ni treba, to vrši zvon sam s svojim edinim glasom. Ali ne tiči v tem glasu nekaj nadnaravnega, nadčloveškega, nekaj božanstvenega?

In taka neodoljiva moč v enem samem glasu! Kje najdemo glasbilo, da bi njega en sam glas zmožel kaj takega ali vsaj podobnega? Le mislimo si, kak ničeven vtis bi izzvalo posnemanje zvonjenja ali pritrkavanja zvonov na goslih, klavirju, harmoniju ali celo na orglah — tej kraljici vseh glasbil! To »zvonjenje« ali »pritrkavanje« bi nam ne bilo le jako malenkostno, bi nas ne pustilo le hladnih brez vsakega očaranja, ampak bi nam postalo v najkrajšem času neprijetno, zoprno, neznosno, če ne celo smešno. Zato pa stoji neovrženo dejstvo: le eno je glasbilo, ki more trem, štirim glasovom izčarati očarljive melodije — in to glasbilo so naši cerkveni zvonovi.

Teh vzvišenih svojstev pričetni zvonški izdelki niso imeli in tudi niso mogli imeti; nedostajalo jim je v to prave snovi, primerne oblike, potrebne velikosti in krepkega glasu. Bili so to majhni zvončki, kraguljčki in tem podobna zvenčala, daleč oddaljena od podobnosti sedanjim našim cerkvenim zvonovom.

Ta prvotna, preprosta zvonila, izhajajoča iz starega veka, so bila poganski izdelki iz predkristjanske dobe. In ta zvonila bi bila morda stalno ohranila svojo prvotno neznatnost, da jih ni sprejela naša katoliška cerkev v delokrog svoje službe božje. S tem je nastopil zvon novo dobo, dobo izdatnega povečevanja in vsestranskega izpopolnjevanja.

Katoliška cerkev je zaslutila že v prvih časih kristjanstva v zvonu zmožnost mogočnega vpliva na človeško duševnost. To nam kaže nje velika iskrenost, ki se je ž njo oprijela zvonarske obrti. Lotili so se je najbolj omikani med tedanjimi omikanci, sinovi sv. Benedikta, očetje benediktinci. Pred vsem so se ukvarjali s povečevanjem poganskih zvončičev. Tako so se nahajali že v V. sto-

letju v benediktinskih samostanih majhni zvonovi, ki so se morali obešati, ker so že odrasli velikosti in teži ročnih zvončkov. Ko so pa naraščala mesta, ko so se začele ustanavljati in razcvitati cehe (rozkodelske družbe), zlasti izza XIII. stoletja dalje, je prešla umetnost zvonolitja v roke lajikov (ne-duhovnikov).

Kako se je začela oblika od poganov sprejetih zvončkov izpreminjati, ni nobenih sporočil; kajti znanost starih zvonarskih mojstrov je izhajala le iz njih izkušenj; zato je ostala mnoga stoletja v stanju tajnosti, ki so jo zapuščali mojstri svojim naslednikom. Še le v XVI. stoletju in pozneje so nastopili zvonoslovci, ki so pismeno razložili vsa glavna vodila te umetnosti, katera se je v poznejših časih povzpela do popolne in izrecne znanosti. Prvi pričetki zvonoslovnih zapiskov izhajajo tudi že iz predidočih stoletij. Tako je znan že iz začetka XII. stoletja popis umetnega zvonolitja, spis, ki se pripisuje benediktincu Teofilu (Rodgeru).

Značilna je oblika Teofilovega zvoná, podobna *uljevemu košu* (pletенemu panju za čebele). Krilo je spodaj le malo odprto, njega rob ni priostren, ampak top, njega spodnja ploskev ni poševna, ampak vodoravna. Nadkrilje je skoraj popolnoma valjasto, debelo in zgoraj polagoma zaokroženo v avbo.

Pa že v XII. stoletju je nastopila nova, obliki uljevega koša ravno nasprotna oblika, t. j. oblika *sladkorjevega čoka*. Obrisi te oblike se je približeval stožcu. Krilo je bilo ob robu jako odprto, da je imelo k vratu zvoná razmerje 2 : 1. Zdi se, da se je ohranila ta oblika še v XIV. stoletju.

Glas zvonov teh dveh oblik je bil slab, javkajoč, škripajoč, jokajoč. pločnat (plehast), vsekako čuden, da ga je bilo jasno slišati iz zvonjenja. Vzrok temu je bila deloma nepravna oblika, deloma ne-

znatna razlika med debelostjo krila in debelostjo nadkrilja. Tudi do tega spoznanja je zvonarstvo polagoma prihajalo. Že v XII. stoletju se dajo za beležiti prvi poizkusi v izdatnem potanjševanju gojenje polovice nadkrilja in polaganem prehodu do podebeljenega krila, zlasti pa v izrazitem slokovanju rebrovja in razširjenju in poostrenju krilovega roba. To postopno preobraževanje se je izvršilo v času XIII. stoletja ter privedlo do tretje, *gotiške oblike*.

Postopno izpopolnjevanje te oblike je dovedlo zvon do današnje dovršenosti, ki se javlja v krasnem, mogočnem, od nobenega drugega glasbila doseženem glasu. Ta dovršen glas pa ni iznajdba kakega hipnega slučaja ali kratko omejenega časa, ampak je produkt stoletnega premišljanja in izkušanja. Stari zvonarji so polagoma prihajali do spoznanja, da lepota glasu in njega učinkovita moč ne zavisi le od primerne zvonovine, nje zadostnega razgretja in razčiščenja, dalje od pravilnega montiranja kalupa, ampak pred vsem od čisto harmoničnih, krepkih, ali vendar glavnemu glasu slišno podrejenih postranskih glasov, kar se pa da doseči le s posebno obliko zvonovega rebrovja, s posebnim razmerjem debelosti nadkrilja k navpični visokosti zvoná in debelosti krila k njega premeru.

To razmerje je dopuščalo zvonarjem neomejeno število minucioznih (malenkostnih) izprememb in vsaka izpremema je izvedla prav tako minuciozno različno novo obliko zvonovnega rebrovja. S tem je bilo zvonarjem odprto široko poizkuševalno polje v doseganju vedno lepših zvonskih glasov. Lahko torej rečemo, da si je morala kristjanska zvonarska umetnost tako rekoč priboriti sedanjo veličino zvonskega lepoglasja z razmišljanjem in s preračunjanjem izmer v snovanju ka-

lupov in z neštevilnimi, napornimi in dragocenimi živnimi poizkusi.

Če bo prihodnji zvonoslovni zgodovinar upošteval vse te ogromne žrtve duševnih in telesnih moči in denarnih sredstev, kronanih z velenaprednimi uspehi zvonske umetnosti iz novejših stoletij, če bo postavljajl vsemu temu nasproti neznatna, pritlikava, malodane brezcena poganska zvenčala, bo upravičeno prisojeval pravo iznajdbo zvonov krščanstvu, pred vsem naši katoliški cerkvi ter prepuščal poganstvu le pravico nekakega migljaja k iznajdbeni pobudi. Zato lahko rečemo, da povečuje zvoneči cerkveni zvon nele slavo Boga, ampak tudi čast njegove cerkve, svoje skrbne vzgojiteljice.

V tej skrbnosti je izkušala cerkev že tako izjemno samolastno moč izrazitosti zvonovega glasu še povečati z umetnim sredstvom, brez katerega druga glásbila ne morejo izhajati. To stremljenje je privedlo do pritrkavanja, ki ni torej nič drugega kot povečanje samolastne izrazitosti zvonskih glasov z ritmično uredbo. Preprostejši način te uredbe je že umerjeno (povrstno) zvonjenje. Če primerimo vse tri načine zvonjenja: neumerjeno, umerjeno zvonjenje in pritrkavanje, najdemo, da se s pritrkavanjem najjasnejše in najuspešnejše izraža radost, veselje, prazničnost, slovesnost in veličastnost. Ne pritrkava se torej k pogrèbom, k molitvi angelskega češčenja, pač pa k veseli napovedi praznikov in njih slovesnega bogoslužja.

I

Pritrkavanje častno opravilo.

Kakor je med inteligentnejšimi sloji našega ljudstva mnogo nevednosti in predsodkov o zvonovih, tako jim je tudi zvonjenje in pritrkavanje le predmet malovažnosti, če ne celo nedostojnosti. Bodi jim odpuščeno, saj ne vedo, kaj delajo!

Zgodovina nam pa pravi, da je to naziranje le zabloda modernosti. Zvonove zvoniti je bilo nekdam opravilo duhovnikov in sv. Benedikt je v svojem redu naložil to službo opatu, da naznaja on sam uro službe božje, ali pa izroči to skrb kakemu prav skrbnemu sobratu, ki naj izvršuje vse ob pravi uri. Tudi Karl Veliki je določil, da imajo duhovniki zvoniti ob kanoničnih urah.*) Zato ni nalagal cerkveni red službe zvonjenja nižjim redovnikom.

Tako je tudi nekdam Bog ukazal, da imajo sinovi Aronovi — duhovniki — trobentati ljudstvu k shodom, katera služba je prešla v novem zakonu na duhovnike ter je tako ostala v cerkvi dolgo časa. Pozneje je sicer prešlo to opravilo na nižje redovnike, ali morali so zvoniti oblečeni v koretelj. Kardinal Bona piše: Po pravici so naši predniki sklenili, da naj zvonijo posvečeni ljudje, ker je sveta naloga zbirati ljudstvo k službi božji, k sv. maši, k obhajilu in k poslušanju božje besede in ker so zvonovi sami posvečeni s škofovskim blagoslovom in z maziljenjem s sv. oljem ter prišteti med cerkvene svete posode.

Torej ne le zdrav razum, tudi zgodovina uči, da je zvonjenje in pritrkavanje častno in pri Bogu zaslužno opravilo.

*) Za posebne ure v samostanih predpisane molitve in pesmi.

II

Bahaštvo in nasilje v pritrkavanju.

O stvareh, ki jih preprosti človek ne ume ter jih prav ali nič ne pozna, mu ustvarja domišljija povsem kriva mnenja in napačne sodbe, vendar pa le v ugodnem zmislu, ako spadajo te stvari med to, kar je domače.

To ugodnost uživajo domači cerkveni zvonovi. Pojdimo po naših vaseh in vprašajmo preprosto ljudstvo: ali so vaši cerkveni zvonovi dobri? Vedno se nam bo to vprašanje potrjevalo in ta hvala še poveličevala. Je pač ljubezen do domačije, ki ljudstvo k temu vodi. Ta ljubezen je večinoma vir marsikateremu krivemu mnenju o domačih zvonovih, čemur se pridružuje še napačen ponos in temu ponosu so dostopni kajpada tudi domači pritrkovavci.

Ta ponos na domače zvonove bi bil še odpustljiv, ako bi ga domači pritrkovavci ne pretiravali v bahaštvo, ki je vselej brezuspešno, tu pa še škodljivo lepemu pritrkavanju in varnosti zvonov, ker je v zvezi z nasiljem.

Udejstvuje se pred vsem v premočnem, nasilnem udarjanju in zvonjenju. Kar je nasilno, ni naravno, kar ni naravno, ni lepo. Z nasiljem se veljava zvonov ne veča, pač pa smeši. Pitrkovalni udarci naj ne prekašajo v glasnosti udarcev zvončnega zvoná, raje naj v moči glasov za njimi zastajajo.

Druga nasilna razvada se javlja kot nekak uvod pritrkavanju, ki se ž njim prav radi ponašajo Gosrenjci. Ta uvod tvori podrobno trkanje s kembljem na vsak zvon posebej razen vélikega, pričnši na mali. To trkanje — v začetku kolikor

mogoče pogostno in tiho — postaja vedno redkejše in vedno nasilnejše, tako da uporablja trkavec za zadnje udarce vso moč, kar je ima. Te nasilnosti je véliki zvon sicer rešen, a čaka ga druga. Ko se konča povrstno mučenje malih dveh, oziroma treh zvonov, se lotita dva pritrkovavca vélikega zvoná, eden ga začne nihati, drugi mu drži kembelj toliko časa, da pride (zvon) do največjega razmaha in da med tem konča zaporedno trkanje na manjše zvonove. Tu se kembelj izpusti, da trešči ob zvon z največjo silovitostjo in še le nato se prične pritrkavanje. — Ali ni to skrumba zvonov? In to divjaško ravnanje naj vzbuja ugled in učinkuje lepотно na poslušavca!

Tretjo razvado vsebuje končavanje pritrkovalnih komadov v naših krajih, ki ni sicer tako nasilno, a je prav tako neokusno. Ko so drugi zvonovi utihnili, se nadaljuje še pritrkavanje zvoná, ki je imel v taktu največ udarcev. Zadnji teh udarcev že sami na sebi niso več lepi, ker niso naravni, ker so presilni. S tem se vtis lepega pritrkavanja občutno kvári. Glasba takih enoglasnih podaljškov ob sklepu ne pozna.

Te grde razvade se morajo korenito odpraviti. Ko začne zvoneči zvon nihati, roko proč od kembelja! Kembelj sam naj začne udarjati na zvon z močjo, ki mu jo dopušča njegov razmah. Da so pričetni udarci šibki, je naravno in potrebno. Taki udarci dovoljujejo zvonu naravno naraščanje presresljajev, ki je lepo in potrebno, da se zvon polagoma navaja na najkrepkejše tresljanje. — Katerá kuharica ne ve, da se steklena posoda ne napolni naenkrat z vrelo vodo, ampak da jo je treba privajati na največjo vročino z ylivanjem v njo po kancih in curkih!

V svrhu lepšega in lažjega zaključka pritrkovalnega komada je primerno polagoma zmanjševati

razmah zvonečega zvoná. Zvonivec mora pri tem paziti, da bije kembelj enako na obe strani. In ko je nihanje zvoná že precej zmanjšano, naj se ulovi kembelj, da neha biti in hkratu naj nehajo vsi drugi zvonovi!

III

Priprava k pritrkavanju.

Umni posestnik gospodar ne čaka z dnevno razdelitvijo dela med svoje posle in delavce do časa, ko se ima delo pričeti, ampak uredi vse že prejšnji večer, kakor je bil še prej temeljito premislil. Tako se pripravlja na dnevno delo vsak razumen delavec in rokodelec, če ni podvržen dnevnim poveljem svojega predstojnika ali gospodarja.

Delajo pa li tako tudi naši pritrkovavci? To pa ne! Oni se začenjajo še le v zvoniku razgovarjati, kaj bi pričeli? To pa ni prav. Vsa vršitev pritrkovanja mora biti, predno se nastopi pot v zvonik, temeljito premišljena, dogovorjena in — če je ni možno obdržati v spominu — napisana, z drugo besedo: imeti se mora za pritrkovanje pisan ali tiskan spored.

V vsaki cerkveni občini je nekaj stalnih pritrkovavcev. Najspretnejši med njimi jim bodi voditelj! Ta jih sklicuj skupaj kak večer, kak deževni dan ali nedeljo popoldne pred časom prihodnjega pritrkovanja ter jim razloži svoje mnenje glede prihodnjega sporeda. Iz takega shajanja in razgovarjanja se sčasoma razvije nekaka šola za pritrkovanje in v tej šoli se polagoma vzgaja zbor pritrkovavcev in njih naraščaja.

Ko se spored skupno določi, se prične z vajo. Za to je treba nadomestnih predmetov za zvonove. V to se dajo rabiti predmeti iz posode iz kovin, ki zvenčijo, stekleni kozarci itd. Najprimernejši so seveda bronasti zvončki enakih intervalov (glasovnih razdalj) kot cerkveni zvonovi in — če možgoče — enakih glasov; kajti pritrkovavcu je mnogo pomagano, ako ga pri vaji podpira poleg vida in roke tudi sluh.

Pred skupno vajo je potrebna posamna vaja za vsakega pritrkovavca posebej. On si šteje glasno in umerjeno taktne dele ter označuje predpisane svoje dele z udarci na predmet, določen za vajo. Še le po dovršeni posamni vaji se preide k skupni vaji.

Po taki pripravi ni treba v zvoniku nobenega razgovarjanja, ampak vsak pritrkovavec si obesi pred očmi v bližini zvoná — tako da ne pride ž njim v dotiko — en izvod te knjižice, odprt na strani določenega vzorca. Ker so pa za vsakokratni spored izbrani vzorci natiskani na mnogih straneh te knjižice in bi bilo obračanje listov med pritrkavanjem težko izvedljivo, imej vsak pritrkovavec namestu knjižice pred seboj obešen list papirja, na katerem so iz knjižice prepisani s čitljivimi in velikimi številkami vsi vzorci, kakor se imajo izvršiti za takratno pritrkavanje, skupljeni po kormadnih. Ti papirji naj se skrbno hranijo kot nekaj repertoar, nekaj seznam že naučenih zvonških melodij, porabnih za poznejše večkratno ponavljanje.

Težkim, zapletenim vzorcem je treba posebne pozornosti. Takim vzorcem ne zadostuje enkratna vaja — kot se sme zaupati le prav lahkim vzorcem — ampak navadijo naj se več časa pred izvršitvijo in ponavljajo redno v naslednjih vajah, da postanejo sčasoma lahko in gladko izvršljivi.

Pričetni pripravljalni takti k celotnemu izvrševanju težko izvršljivih vzorcev naj se ne vadijo hkrati, ampak postopoma od prirastka do prirastka novih udarcev. Vsak novi prirastek naj se združi s prejšnjimi ter vadi ž njimi združen, pričeenši vedno z začetnimi udarci. Ta vaja s priraščanjem novih udarcev naj se vztrajno nadaljuje, dokler se ne dajo vsi pripravljalni udarci skupno, brezhibno in gladko izvajati.

Izprva naj se določuje vajam posebno težkih pričetkov jako počasen čas v štetju, ki pa naj se polagoma pohitruje, dokler se ne doseže primerna hitrost.

Tako pripravljeno pritrkavanje je umno pritrkavanje, katerega uspeh je najbolj odvisen od vztrajnih vaj.

IV

Prihajanje k pritrkavanju.

Skrbnemu in vestnemu cerkovniku ni ljubo, da se mudi brez njega kdo v cerkvi, ko ni čas službe božje, razen duhovnika in organista. Celo med pometanjem in snaženjem — če tega sam ne opravlja — si daje delo v cerkvi, da je le prisoten, kam li če se v cerkvi kaj popravlja.

Ta hvalna vestnost cerkovnikova pa nima nehati pri vhodu v zvonik, tudi v zvonik mora segati pazno oko cerkovnikovo. Zato se vesten cerkovnik redno pridružuje pritrkovavcem, če tudi sam ne zna pritrkavati, seveda ko ni zaposlen pri službi božji.

Prihajajočim v zvonik bodi pritrkovavcem

prva skrb zakleniti za seboj vrata in — če morajo skozi cerkev — tudi cerkvena vrata. Je žal mnogo slučajev, ko je zanemarjanje te previdnosti dalo povod cerkvenim tatvinam, ki so se dogodile v času pritrkavanja. Pa tudi če je vhod v zvonik zunaj cerkve, naj se vrata zapirajo, da ne pridejo nepoklicanci motit pritrkavanja, zlasti otroci. Otroci nikdar v zvonik!

Ko dospejo pritrkovavci k zvonovom, naj si jih pred vsem dobro ogledajo! To je sicer dolžnost cerkvnikova, ali več oči več vidi. Ogledajo naj si vsako urno kladivo, ali se ni preveč približalo zvonu, ali ne leži morda celo na njem, ali so kemblji varno obešeni, ali se jim niso jermeni nategnili, da bijejo pod najdebelejšo plastjo krila, ali se jim niso železna obesila zasuknila ali sklecala, da kemblji pri zvonjenju kolovratijo, ali so obesila nazmazana, da ne cvilijo, ali so zvonilni vodi, na katerih so privezane vrvi, trdni in zadostno oddaljeni od zvonov in ni nevarnosti, da bi legli na nje, ali niso zvonovi onesnaženi od mazila jarmovih osi ali tičjih otrebkov, ali niso okovi na jarmih kaj popustili, ali niso osi in njih podporja kaj zrahljana, ali so dovolj namazana itd. To vse spada kajpada med dolžnosti cerkvnikove, ali dobro je tudi, da mu prihajajo pritrkovavci na pomoč ob priliki pritrkavanja. Ni treba ravno, da bi si vse to ob vsakem pritrkavanju ogledali, a vsakokrat nekoliko pa je potrebno.

Pritrkovavcev samih dolžnost je paziti med pritrkavanjem, da ne zvoni noben zvon, ko ima nanj biti ura. Ako se ne morejo temu drugače izogniti, naj se začasno med zvonjenjem zvoná odpne kladivo od ure, ali pa primerno pripne višje.

Pred pričetkom pritrkavanja naj se potegnejo vse vrvi zvonov kvišku, da ne more nihče pod zvonikom do njih. Dobro je storiti to ne pri spod-

njem, ampak pri gornjem koncu vrvi (pri zvonovih) in sicer naj se dvignejo toliko, kolikor jih potrebuje največji razmah zvonečih zvonov. Ako se dvignjene vrvi zavežejo ali drugače pritrđijo v najvišjih luknjah pri nogah zvonivcev, se jim za- preči guljenje v luknjah spodnjih podov. To gu- ljenje bi bilo mnogo hujše kot pri zvonjenju pod zvonikom, ko je vrv vedno nategnjena ter se pre- mika v ravni črti. S tem seveda odpade zvonu teža dvignjene vrvi. Vsled tega bñje kembelj močnejše na zadnjo stran zvoná in se tudi tja zaletava. To neenakomernost v času in glasnosti udarcev iz- ravnava spretni zvonivec s tem, da primerno za- drži dviganje zvoná na svoji strani.

Pritrkavanje velikih zvonov je naporno in utrud- ljivo, ko tehtajo kemblji 100, 200 in tudi več kilo- gramov. V olajšavo privezujejo nekateri pritrko- vavci kemblje ob nosilno tramovje, puščajoč med betico in krilom le prav majhno razdaljo, pribli- žujejo betico krilu z navzdolnjim potegovanjem napete vrvi in udarjajo po njem. Tako lajšanje je pritrkovavcu ugodno, a zvonu ne. Tako priveza- nemu kemblju je dopuščen le majhen razmah, zato more biti med njim in zvonom le majhna razdalja, premajhna za naravne udarce. Ker se pa zvon umika tudi šibkim udarcem, povzroči to po malem dosledno umikanje zvónu že toliko razmaha, da nastaja med zvonom in kembljem nestalna raz- dalja, ki zavira redne in naravne udarce ob zvon.

Pritrkavanje velikih zvonov se da olajšati na drug primernejši način. Izbere se iz elastičnega lesa za vsak zvon po en kolec. Ta kolec mora biti tako dolg, da z debelejšim koncem primerno pritrjen v koreniki ali v jarmu sega ravno v sredi pred zvonom — proti zvonu upognjen — z drobnejšim koncem do podaljška kemblja. Kolec mora biti zadostno debel, da more z močjo svoje prožnosti

na svoj spodnji (drobnejši) konec privezani kem-
belj približati zvonu v razdaljo kakih 10 cm. To
razdaljo pritrkovavec, držeč za spodnji konec
kolca, lahko poljubno podaljšuje in brez težave,
ker nosi večji del kembljeve teže elastičnost kol-
čeva. Tako privezanemu kemblju daje pritrkovavec
z lahkoto potrebni razmah za elastične in dopustno
krepke udarce, ne da bi ga morebitno zamajevanje
zvoná kaj motilo, ker ne vpliva prav nič na raz-
daljo med kembljem in zvonom. Seveda mora biti
kolec toliko oddaljen od zvoná, da se ga ne more
dotakniti tudi pri največjem razmahu kemblja.

Po končanem pritrkavanju — ali tudi prej, če se
ima dotični zvon zvoniti — je treba kolec odstra-
niti, zato je dobro, pritrдитеv kolca v koreniki (ali
v jarmu) tako urediti, da se vanjo kar vtika. Pa-
ziti je potrebno na to, da visi kolec natančno
v smeri kemblja, da udarja ta s kolčevo pomočjo
prav na istem mestu kot pri zvonjenju.

V

Kako se zaznamujejo zvonški glasovi?

Glasbo tvorijo zaporedni in istočasni glasovi
(toni). Glasbo zaporednih glasov imenujemo me-
lodije, glasbo istočasnih glasov pa harmonije. Petje
enega samega pevca vsebuje zgolj melodije; kajti
en pevec more istočasno peti le en glas. Melodije
vsebuje pa tudi petje več pevcev, če pojo istočasno
vsi iste zaporedne glasove, ali kakor pravimo na-
vadno: enoglasno. Če pa pojo hkratu dva ali več
raznih, ne istoglasnih glasov, t. j. dvoglasno ali več-
glasno, potem vsebuje njih skupno petje harmonije

poleg melodij pevca ali pevcev, ki pojo istočasno »prvi glas« v pevskem zboru.

Obrnimo to na glasbo zvonov! Ali imamo tudi v zvonjenju in pritrkavanju melodije in harmonije? Imeli bi lahko oboje, imamo pa le melodije, harmonij ne. Popolna harmonija vsebuje najmanj tri različne glasove; kaj nam potem preostane, ko so naša zvonila (vsi zvonovi v zvoniku, določeni za skupno zvonjenje) le triglasna ali štiriglasna? Pičlo število glasov v naših zvonilih izključuje zato harmonije iz zvonjenja in pritrkavanja. In res, nikjer ne najdemo navade, da bi hkratu udarjali vsi zvoneči ali pritrkujoči zvonovi. Harmonij, sestavljenih iz (glavnih) glasov zvonov, pa tudi ne pogrešamo, saj vsebuje vsak zvon poleg glavnega glasu, ki ga jasno slišimo, še celo vrsto postranskih glasov, ki jih sicer posamno s sluhom ne razločujemo, pač pa slišno občutimo njih skupno učinkovitost, kakor je v taki glasnosti ne zmore nobeno drugo glasbilo. Ravno krasna harmonija teh postranskih glasov dobrega zvoná prihaja do učinkovitega izraza v njegovem brenčanju, ki izvaja na naš sluh mogočen, pri drugih glasbilih nenavaden vtis.

Če ponujajo zvonarji v časniških oglasih melodična in harmonična zvonila, ne smemo tega vzeti dobesedno. Oni izražajo s tem le razliko v intervalih (glasovnih razdaljah) med glavnimi glasovi zvonov enega zvonila. Melodična zvonila imajo uglašene zvonove v zaporednih glasovih glasovne lestvice, v tako imenovanih sekundah; v harmoničnih zvonilih so uglašeni zvonovi po intervalih harmonij, t. j. po tercah, kvartah ali celo kvintah. Ime »harmonično zvonilo« je že samo na sebi nezmiselno, ker se tudi harmonično uglašeni zvonovi zaporedoma, ne hkratu, udarjajo in glasijo, vrhu

tega so njih melodije puste in prazne, zato ne more harmoničnih zvonil noben zvonoslovec priporočati.

Pritrkavanje je torej le glasba melodij, harmonije ima v oblasti zvonar. Že to dejstvo ni brezpomembno za vprašanje, kaka znamenja so primerna za označbo zvonških glasov, kako naj zvonške melodije napisujemo? Ali naj izvolimo glaske (note) kot sploh v glasbi? Zaznamovalna natančnost glask bi bila odveč. Število zvonških glasov je prepičlo proti številu glasov drugih glasbil; saj je pevskih glasov (tonov) nad 40, klavirskih nad 80 in orgelskih še več. Čemu bi bilo črtovje (s petimi črtami), na katero se da zapisati 15 različno visokih glasov? čemu razni ključi? čemu še druga, ena? kemu namenu služeča znamenja?

Glaske nadalje ne označujejo le različnosti glasov po višini, ampak tudi po dolgosti (trajnosti). Trajnost zvonških glasov ni pa v naši oblasti, zato nam ni prav nič treba dotičnih znamenj. Neizvršljive bi bile nadalje na zvonovih melodije, vsebujoče raznodolge glasove, posebno ko bi bilo treba izvrševati zelo pogoste udarce, ki naj bi ne bili le sodoštevilni (parni), ampak tudi lihoštevilni (neparni) drobcu poredkega udarca, kakor jih zaznamujemo v glasbi z glaskami, podaljšanimi v veljavi z eno ali dvema pikama. Saj se ne dajo take podrobnosti izvrševati s težkimi in okornimi kemblji!

Glaske torej niso rabljive za pisavo zvonških melodij, zato je primerneje, da enačimo glasove zvonov taktim delom ter jih označujemo z istimi znamenji kot te — s številkami.*)

*) Takt (štetek, mera) je uredba povrstnosti časa, razdeljena v majhne dobe (časovne razdelke); katerih vsaka vsebuje enako število časovnih ednot. Pa tudi vsak tak časovni razdelek se imenuje takt.

VI

Kako so osnovani in kako se izvršujejo vzorci zvonških melodij?

Če tudi vsebujejo zvonila le tri ali štiri glasove, se da iz teh sestaviti jako mnogo melodij. To omogočujejo razni preminjevalni načini, n. pr. prav majhna, le en glas zadevajoča izprememba v zaporednosti glasov; raznokratna ponovitev udarca na isti zvon v različnem razmerju proti enkratnim ali večkratnim udarcem na druga dva ali tri zvonove v isti melodiji; pritrkavanje vseh zvonov ali zvonjenje enega; menjava med enovitimi, enojno in dvojno sestavljenimi melodijami, odgovarjajoča dotični takti vrsti; menjava med triglasnimi in štiriglasnimi melodijami v štiriglasnem zvonilu itd.

Preglednost teh melodij zahteva, da jih uredimo in postavimo v primeren sklad. V to nam služijo najbolj taktne vrste, ker istovetimo število udarcev v melodiji številu taktnih delov. In ker so si vsi zvonški glasovi glede trajnosti enaki, so takti zvonškim melodijam najprimernejša ritmična (umerjena) podlaga.

Niso pa v pritrkavanju porabne vse taktne vrste, kakor jih nahajamo v glasbi. To velja pred vsem za enotna (nesestavljena) takta: dvodelni in tridelni takt. Ker je za pritrkavanje treba najmanj treh zvonov ter je vsak glas enak enemu taktnemu delu, je dvodelni takt že vsled tega izključen. Tridelni takt bi bil zaradi tega rabljiv le za triglasno umerjeno zvonjenje, ne pa za pritrkavanje, v katerega najpreprostejši melodiji je vsaj en glas triglasnega zvonila podvojen in vsled tega tridelnost (in kakor rečeno — tudi dvodelnost) izključena. Če bi se pa vendar hotela tridelnost uveljaviti s tem, da bi se dva taktna dela štiridelnosti spojila kot

taktna člena v en taktni del, potem bi tako prikrajšanje enega taktnega dela zapostavilo pritrkavanje glede lepote celo umerjenemu zvonjenju. Razen tega ne moremo zahtevati od pritrkovavca, ki ne more biti glasbeno = ritmično izurjen, da je zmožen delitve v taktne člene, zlasti če niso časovno enako veljavni in to tem manj, ko ima vsak pritrkovavec v svoji oblasti le en glas.*)

Tej ritmični oviri se sicer izkuša ponekod vsaj deloma odpomoči s tem, da pritrkava en pritrkovavec hkratu na dva zvonova, zlasti če so zvonovi majhni in ne vise preveč narazen.***) Tako hkratno pritrkavanje na dva zvonova je pa strogo odsvetovati. Pritrkovatelj ne udarja s kembeljema po gladkem licu, ki ga je ugladil kembelj zvonu čemu zvonu na krilu, ampak na stran, da bije neuglajeno mesto betice na neuglajeno mesto krila. To daje zvonu nejasen, pokrit glas. Če pa betica ni okrogla, ampak ploščata, bije ravno ostri, večkrat razcefedrani rob betice na zvon, kar ne izvablja zvonu le ostrega, tenkega, cvenkastega glasu, ampak ga lahko tudi prekolje. To skupno pritr-

*) Podrobno členkovanje taktnih delov je možno v godbi (igri) na zvonove (Glockenspiel, Carillon), česar v naših krajih ne poznamo. Te godbe izhajajo iz XV. stoletja ter so jako priljubljene in razširjene v Belgiji in Holandiji. Tudi v Nemčiji je nekaj kariljonov, največji je v mestu Gdanskem. vsebuje 37 zvonov, ki tehtajo blizu 200 kvintalov. Popoln kariljon obsega 30 do 50 zvonov, različno uglašeni (kot piščali v orglah), tehtajočih 100 do 200 kvintalov. Nad krilom vsakega zvoná visi kladivo (kot naša urna kladiva) na posebnih vzvodih. omogočujočih lahko dviganje. Na koncu vsakega vzvoda je pripeta jeklena žica, idoča v posebno sobico v zvoniku. Tu so žice pritrjene k majhnim stožcem (klinčkom), ležečim vodoravno v vrsti, odgovarjajočim tipkam pri orglah. Vzporedno s to vrsto »tipk« leži na osi velik valj, ki ima po obvodu v vrstah na tisoče luknjic. V te luknjice se vtikajo posebni klinčki in sicer v takem redu kot določa dotični glasbeni komad. Če se hoče ta zamenjati z drugim, se morajo porazvrstiti klinčki temu primerno. Vrtenje valja izvršuje utež na vrvi kot pri stolpnih

kavanje na dva zvonova ima še druge kvarne posledice. Obesilno železje kemblja se v postranski smeri omaja, jermen se na eni strani nategne in zrahlja, kar obema manjša potrebno trpežnost ter omogočuje kemblju prosto plesanje in kolovratenje.

Ker ste torej enoviti takti vrsti nerabni za pritrkavanje, moramo sprejeti za ritmično podlago pritrkavanju sestavljene taktne vrste in sicer one, ki imajo najmanj taktih delov t. j. štiridelni, šestdelni in osemdelni takt. Dalje ni mogoče, ker so melodije osemdelnega takta že tako težko izvršljive na majhnih zvonovih, ki zvoneč prepogosto udarjajo, da bi bilo možno med zaporednima udarcema zvonečega zvoná vpletati sedem udarcev drugih dveh ali treh zvonov.

Šestdelni takt je v glasbi deljiv na dva tridelna takta, v pritrkavanju pa ne, ker mu — kakor gori rečeno — tridelnost ni ugodna, zato se v pritrkavanju deli na tri dvadelne takte. V glasbi ima torej šestdelni takt dva naglašena taktna dela (1. in 4.), v pritrkavanju pa tri (1., 3. in 5.).

urah. Ko se valj vrti, zadevljejo klinčki ob »tipke«, jih upogibljujejo, potegujejo navzdol jeklene žice ter ž njimi vzdigujejo kladiva in jih spuščajo na zvonove, ko zapuščajo ti klinčki »tipke« vsled vrtenja valja.

Po tem načelu so izdelane tudi godbe v stenskih urah z razliko, da nadomeščajo pri njih zvonove razno dolgi zvoneči zobje jeklenega glavnika.

***) Kjer so v zvoniku štirje zvonovi določeni za skupno zvonjenje, je navadno mali zvon obešen nad večjimi tremi in sicer tako, da visi nad manjšim spodnjim. Pred malim (gornjim) zvonom je zabit v zid škripec, čezenj pelje vrv, privezana ob kembelj gornjega zvoná, do pritrkovavca (stoječega ali sedečega pred spodnjim zvonom), da udarja z levo roko na spodnji, z desno pa na gornji zvon in sicer pravilno na mesto, kjer bije zvoneč zvon sam. Vendar pa ta zveza ne dovoli pogostih udarcev na gornji zvon, katerega kembelj rad prehaja v kolovratenje. En dokaz več za pravilo: Kolikor zvonov, toliko pritrkovavcev!

Osemdelni takt je v glasbi nenavaden, za pritrkavanje pa potreben, ker ste nadaljnji takti vrsti nerabljivi: devtedelni takt zaradi tridelnosti, dvanajstdelni takt pa tudi zaradi prevelikega števila taktnih delov.

Glasba naših zvonov je zelo preprosta nasproti glasbi drugih glasbil; nedostaja ji harmonij, število glasov je minimalno (najmanjše), intervali preprosti, vedno isti, glasovi enakotrajni, časovno enakoveljavni. Vse to dela označbo s številkami najlažje izvedljivo. Dočim pa označujejo številke, n. pr. v petju, intervale (razdalje glasov), označuje v pritrkavanju vsaka številka en takti del, hkratu pa tudi en glas, ker prihaja na vsak takti del en glas — kateri glas, to pa določuje pripadnost številke k številčni skupini. Skupine številke so namreč razpostavljene v rubrikah (navpičnih razpredelkih, stolpcih) za posamne zvonove. Rubrik je torej toliko, kolikor zvonov; za triglasno zvonilo tri, za štiriglasno zvonilo štiri. Rubrike so razstavljene po velikosti zvonov od leve na desno, v rubriki na levi so udarci za véliki zvon, na desni za mali in v sredi za srednji zvon — v štiriglasnem zvonilu: na levi za véliki, na levi v sredi za srednjeveliki, na desni v sredi za srednjemali in na desni za mali zvon. Številka 1 znači prvi začetni glas melodije. Ker vodi ta glas vse druge v taktu, se imenuje vodilni glas in dotični zvon vodilni zvon. Povrstnost glasov melodije se pričinja z vélikim zvonom takrat, ko se pričinja številčna vrsta s številko 1, t. j. ko stoji številka 1 v stolpcu (na levi) za véliki zvon. Sicer se pa pričinja s tistim zvonom, v katerega rubriki se nahaja številka 1 in potem je ta zvon vodilni zvon. Za tem pride zvon s številko 2 itd. V čitanju in izvrševanju melodij je torej treba skakati po rubrikah, kakor so razstavljene zaporedne številke. Ako se nahajate

zaporedni številki v isti rubriki, dobi dotični zvon zaporedoma dva udarca. Vodilni zvon se lahko zvoni ali pa tudi pritrkuje in sicer se to mora, če je zvonjenje nemožno iz višje gori navedenega vzroka. Pomniti pa je, da ne preneha vodilni zvon — tudi če se pritrkuje — prav nič od pričetka do konca komada (kosa) v sporedu melodičnih vzorcev, torej tudi ne med menjavo vzorcev, ko druga dva, oziroma drugi trije zvonovi prenehujejo.

Vzorci, v katerih ima vsak zvon več kot en udarec (od št. 67 do 111 in od št. 212 do 239), se dajo izvajati le pritrkovaje z vsemi zvonovi. Če bi hoteli porabiti za vsak takt več kot en udarec zvo- nečega zvoná — recimo dva — bi ju morali si- metrično (somerno) razstaviti na obe polovici takta, n. pr. v štiridelnem taktu na 1 in 3 in v osemdelnem taktu na 1 in 5 — šestdelni takt ne pride v poštev, ker ni polovično sestavljen za pritrkavanje. S tem pa, da bi zvoneči zvon združeval dva naglašena taktna dela, bi bil uki- njen vtis enotnosti takta in zvoneči zvon bi iz- gubil znak vodilnosti, ki se izraža ravno s tem, da je z edinim prvim udarcem zvonečega zvoná v taktu najočitneje označen začetek vsakega takta, kar je ritmu (umerjenosti) važna opora. Če sta pa za en takt nerabna dva naglašena in simetrično razdaljena udarca zvonečega zvoná, koliko manj še kak udarec na nenaglašen taktni del. Ker je torej pri pritrkavanju za zvonjenje enega zvoná poraben le edini vodilni t. j. začetni glas vsake melodije, je izključen od zvonjenja oni zvon, ki ima v napisanem vzorcu sicer le eno številko, a ta ni številka 1, ampak kaka druga. Temu dosledno se vzorci od št. 58 do 66 izvajajo le pritrkovaje z vsemi zvonovi.

Melodični vzorec je imenovana v tej knjižici s številkami zapisana melodija. Takih vzorcev je

v knjižici 243. Ž njimi pa še ni nikakor izčrpano število vseh možnih melodij, kakor kaže »Dodatek« te knjige, saj so vsi vzorci štiridelnega takta za triglasna zvonila porabni kot sestavni deli v snovanju vzorcev za štiriglasna zvonila osemdelnega takta: da se vpletajo med štiri udarce treh zvonov še štirje udarci četrtega zvoná.

Vzorci so enoviti (nesestavljeni), enovrstni, ali pa sestavljeni, večvrstni, in sicer enkratno sestavljeni ali dvovrstni in dvakratno sestavljeni ali štirivrstni. Sestavljeni vzorci se morajo izvajati zaporedoma po vrstah, kakor so napisani in sicer brez prenehanja v zaporednem ponavljanju, dokler se ne zaključi izvrševanje dotične melodije. Vrste sestavljenega vzorca so zvezane s črto, tvorijo eno celoto ter se neizpremenljivo izvajajo in ponavljajo kot celotna melodija. Ker so zvonске melodije zelo kratke, bi bilo njih predolgo ponavljanje poslušavstvu neprijetno, nelepo, utrudljivo, zato ne bodi pritrkavanje enega vzorca predolgo! Trije vzorci naj se združijo v en komad, ki ga označuje neprekinjeno zvonjenje ali pritrkavanje vodilnega zvoná.

Ker je v sestavljenih taktnih vrstah število taktnih delov večje kot število zvonov triglasnega zvonila, je zvonjenje (tudi umerjeno) triglasnega zvonila bistveno različno od njegovega pritrkavanja; ôno je tridelno, to pa najmanj štiridelno. Ta razlika odpade pri štiriglasnem zvonilu za štiridelni takt, ker je število zvonov enako številu taktovih delov. Preproste pritrkovalne melodije štiriglasnega zvonila, urejene v štiridelnem taktu (vsak zvon en udarec v taktu), se dajo sicer izvrševati tudi z umerjenim zvonjenjem, vendar pa le na omejen način. V pritrkavanju se melodije pogosto menjujejo, v umerjenem zvonjenju je to neobičajno ter brez daljših, neprimernih in ne-

lepih presledkov tudi neizvršljivo, zato se enkrat pričeta melodija nadaljuje, dokler se zvonjenje ne ustavi. Že ta dolgotrajnost je v glasbi nelepa. Ako bi se pa hotela melodija med zvonjenjem menjavati, bi nastala v zaporednosti glasov ne-prijetna zmešnjava, ki bi trajala preveč časa, predno bi se uredila nova umerjena melodija. Menjava med redom in neredom pa razburja naš sluh bolj kot vedno neumerjeno zvonjenje, v katerem so prehodi iz ene melodije v drugo sicer pogostni, a zato pa tudi kratki. Vrhu tega bi bilo menjavanje melodij med zvonjenjem celo spretnim zvonivcem umerjenega zvonjenja zelo težavno; saj jim dela to menjavanje težave celo v triglasnem zvonilu — kam li naj to težko nalogo izvršujejo otroci, ki so navadno edini sozvonivci cerkovnikov!

K temu prištejemo še dejstvo, da je umerjeno zvonjenje s štirimi zvonovi mnogo težavnejše kot s tremi — zlasti če niso obešeni na sistem »vrženega kemblja«, ki omogočuje zelo redko bitje — kajti enaki čas je treba tu deliti na štiri dele namestu na tri, vsled česar si stoje udarci zvonov časovno tako blizu, da jih že najmanjše posamno prehitovanje ali zastajanje spravi preblizu skupaj in podere vso umerjenost, katero zopet vzpostaviti bi bilo skoraj možno le, da bi se trije mali ali veliki zvonovi ustavili in zopet zaporedoma zastahali umerjeno po naprej zvonečem velikem ali malem zvonu. Ta drastični (silni) način vzpostavljanja umerjenosti bi pa nikakor ne zagotavljal tudi dolgotrajnosti.

Torej tudi za štiriglasna zvonila v krajih, kjer je umerjeno zvonjenje nemožno ali neobičajno — je uporaben kot ritmična podlaga pritrkavanju štiridelni takt.

VII.

Kako se pričenjajo vzorci zvonških melodij!

Deli takta se razločujejo po naglasu ali po udarku. V vsakem enovitem taktu ima le prvi del naglas. V dvodelnem taktu je torej prvi del naglašen, drugi ne; v tridelnem taktu prvi del naglašen, druga dva ne. Sestavljeni takti imajo toliko naglašanih delov, iz kolikor enovitih taktov so zloženi. Štiridelni takt (sestavljeno iz dveh dvodelnih taktov) ima naglašena dva: prvi in tretji del; šestdelni takt (sestavljeno iz treh dvodelnih taktov) ima naglašene tri: prvi, tretji in peti del; osemdelni takt (sestavljeno iz štirih dvodelnih taktov) ima naglašene štiri: prvi, tretji, peti in sedmi del. V vsakem taktu ima le prvi del glavni naglas, vsi drugi po udarjeni deli so manj naglašeni. Z glavnim naglasom se torej označuje začetek vsakega takta.

To različno naglaševanje taktnih delov je važno tudi v pritrkavanju. Z upoštevanjem tega različnega naglaševanja si olajšujemo pričevanje enotnih in sestavljenih melodičnih vzorcev. Vsakemu pritrkovavcu je predobro znano, da je pričetek zvonških melodij mnogo, mnogo težavnejši kot nadaljnje izvrševanje. In ta pričetek si jako olajšujemo, ako se naslanjamo na udarce, ki prihajajo na naglašene dele takta. Naglašeni takti deli so ogrodje, ki je izpolnjujemo z nenaglašeni deli. Prvi glavno naglašeni del je torej glavno oporišče za ritmično sestavo celega takta, nanj se naslanjajo in nizajo vsi drugi takti deli.

Pred vsem mora biti pritrkovavcem, pričevajočim pritrkovanje, natančno znana časovna trajnost enega takta. To določuje vodilni zvon sam, če zvoni, če ne, pa njegov pritrkovavec. Da pa ni ta

določitev prepuščena le tega poljubnosti, je treba, da sodelujejo pri tem vsi pritrkovavci, t. j. da štejejo skupno, glasno in umerjeno — stoječ vsak pred svojim zvonom s kembljem v roki — vse taktne dele najprej za dva takta. Potem nadaljujejo tako nepretrgoma še dva takta, toda takrat že udari obakrat na 1 pritrkovavec vodilnega zvoná. Ti prvi štirje takti se izvršujejo tako tudi, če vodilni zvon zvoní, z edino razliko, da zvonivcu vodilnega zvoná ni treba šteti in da druga dva ali trije pritrkovavci začenjajo prva dva takta skupno in glasno šteti — ravnajoč se po udarcih zvončega zvoná — še le tedaj, ko pride ta vodilni zvon do potrebnega razmaha.*)

Še le po dovršenih teh dveh oziroma — če se vodilni zvon pritrkuje — štirih taktih, se zaporedoma uvrstita druga dva zvonova triglasnega zvonila. Vendar se pa v mnogih vzorcih že takoj začetnemu udarcu na 1 zaporedoma pridruži po eden ali več nadaljnjih naglašanih udarcev vodilnega zvoná, da se s tem kolikor možno okrajša število pripravljanih taktov. Če pa ima vodilni zvon le udarec na 1, se za njim uvrsti najprej zvon z nadaljnjim prvim in — če sta z njim v družbi — tudi z drugim in tretjim naglašanim udarcem. Potem še le se uvrsti tretji zvon. Udarci enkrat pričeti se morajo redno in neprekinjeno nadaljevati.

Enako se pričenjajo novi melodični vzorci ob menjavi v sredi komadov z razliko, da odpade priprava vodilnega zvoná, ki enakomerno nadaljuje, ter se po štetju dveh taktov pričinja takoj z udarci nove melodije.

V štiriglasnem zvonilu je število glasov (zvonov) enako številu štiridelnega takta. Vsak zvon pred-

*) V naraščanju razmaha namreč postajajo udarci zvončega zvoná vedno redkeji; ta časovna nestalnost bi še bolj oteževala že itak težke pričetke pritrkovanja.

stavlja torej en takti del, česar v triglasnem zvonilu ni. Vsled te razlike je pričetek melodij nekoliko drugačen.

V štiridelnem taktu prične z vodilnim zvonom na 1 zvon na 3, po tem zvon na 2 in za tem na 4; v osemdelnem taktu pa pričneta zvonova na naglašene in potem zvonova na nenaglašene taktne dele.

Približno v prvi polovici melodij v šestdelnem taktu (za štiriglasna zvonila) tvori ritmično podlago »umerjeno zvonjenje«³ treh zvonov, ki je tridelno. Ta tridelnost se izpremeni v šestdelnost, da se vsakemu izmed treh delov pridruži eden, enako veljaven del in tako pridejo prvotni trije deli na naglašene tri taktne dele šestdelnega takta. Izvrševanje teh vzorcev pričnejo torej trije zvonovi in ko so ti urejeni, seže vmes še četrty zvon in sicer tako, da pride med vsak udarec treh zvonov po en udarec četrtega zvoná.

V melodijah druge polovice šestdelnega takta prihaja za vodilnim zvonom zvon na ostala naglašena taktna dela, njima se pridruži zvon na prva nenaglašena dela in temu sledi zvon na zadnji takti del.

Vzorci osemdelnega takta (št. 212 do 239) so nastali s podvojitvijo udarcev v štiridelnem taktu (št. 112 do 139). Kar velja tam za 1, velja tu za 1 in 3 — tam za 3, tu za 5 in 7 — tam za 2, tu za 2 in 4 — tam za 4, tu za 6 in 8. V tem zmislu se izvaja tudi pričetek vzorcev te taktne vrste kot v štiridelnem taktu. Ker pa ima vsak zvon enako število udarcev — namreč dva — se da število pripravljajalnih taktov skrajšati, ker vsebuje vsak prirastek po dva udarca, ne pa tudi samo po eden.

V »Dodatku«³ je zbranih in napisanih za zgled nekaj melodičnih vzorcev (št. 240 do 243), ki so le pomnožitve udarcev nekaterih triglasnih melodij štiridelnega takta (št. 1 do 21) z vpletanjem

ravno toliko udarcev četrtega zvoná. S tem se število taktnih delov pomnoži na osem, kar zahteva izpremembo v numeriranju taktnih delov in sicer 1 ostane, 3 se izpremeni v 5, 2 in 4 v 3 in 7 in udarci prirastlega četrtega zvoná se označujejo s številkami 2, 4, 6 in 8. Prvi vzorci v »Dodatku« (št. 240 in 241) so pomnožitve triglasnih vzorcev št. 1 in 2, drugi vzorci (št. 242 in 243) so pa produkt (izvod, izdelek) prenosa uloge četrtega zvoná med prve tri.

V krajih torej, ki imajo štiriglasno zvonilo, si lahko po tem načinu pritrkovavci sami osnujejo nove vzorce. Tudi za pričetek ni treba posebnega navodila, ker je enak pričetku triglasnega zvonila, ki se mu doda še uloga četrtega zvoná.

Zapreka bi utegnila prihajati od prepogostega bitja zvonečega malega zvoná, ki je v čistih harmoničnih štiriglasnih zvonilih proti vélikemu najmanj oktava, t. j. blizu devetkrat lažji. V tem slučaju je treba zvonjenje malega zvoná opustiti ter se zadovoljiti le z njega pritrkavanjem.

Ta zapreka pa ni izključena tudi pri triglasnem čisto harmoničnem zvonilu (prima, terca, kvinta), zlasti če so zvonovi bolj majhni. Nemško-protestantska razvada harmoničnih zvonil, ki so jo nemški zvonarji zanesli v slovenske zvonike, se je žal zadnje čase pred vojno razpasla tudi v našo deželo in zvonoslovna nevednost jo je ohranila tudi v mnogih povojnih zvonilih. Gorenja zapreka je ena mnogih zlih posledic, katere zaskrivljajo ljudje, ki hočejo vse vedeti, pa nič ne vedo.

Višje gori navedena uredba pričetnih udarcev k zvoniskim melodijam je važen predpogoj brezhibnemu pričenjanju in izvrševanju melodičnih vzorcev. Brez umnega pričetka ni gladke izvršitve. Število pričetnih taktov se ravna po lažji ali težji izvršljivosti melodij. Zato jih je manj

treba triglasnemu zvonilu za štiridelni kot za šestdelni in osemdelni takt. Ravno tako jih je manj treba štiriglasnemu zvonilu, ker je en zvon več za sprejemanje udarcev. Ti pričetni takti se ozirajo kajpada le na prvo melodijo (prvo vrsto) sestavljenih vzorcev.

Gori navedeno splošno pravilo o razvrstitvi udarcev na pričetne takte bi bilo brezizjemno veljavno, ako bi se šlo le za simetrično porazstavo naglašanih in nenaglašanih taktnih delov. toda obziri na skladbo melodij in na prehajanje enakostevilno zaznamovanih udarcev na razne zvozne ne dopuščajo te splošnosti in nam vsiljujejo marsikatero izpremembo, zato naj slede podrobne določitve k izpremembam splošnega pravila!

VIII.

Podrobna navodila k pričetkom melodičnih vzorcev.

A

Triglasno zvonilo.

I.

Štiridelni takt.

Vzorci štv. 1—3:

1. in 2. takt: štetje,*)
3. in 4. takt: udarca na 1 in 3,
5. in 6. takt: udarca na 2 in 4,
7. takt: začetek celotnega izvrševanja.

Opazka. Primerjaj poglavju XII!

*) Za vsak takt se šteje 1, 2, 3, 4.

Vzorci štv. 4—21:

1. in 2. takt: štetje,
3. in 4. takt: udarca na 1 in 3,
5. takt: udarec na 2,
6. takt: udarec na 4,
7. takt: začetek celotnega izvrševanja.

II.

Šestdelni takt.

Vzorci štv. 22—24:

1. in 2. takt: štetje,*)
3. in 4. takt: udarec na 1,
5. in 6. takt: udarca na 3 in 5,
7. in 8. takt: udarci na 2, 4 in 6,
9. takt: začetek celotnega izvrševanja.

Vzorci štv. 25—27:

1. in 2. takt: štetje,
3. in 4. takt: udarec na 1,
5. takt: udarca na 3 in 5,
6. takt: udarec na 2,
7. in 8. takt: udarca na 4 in 6,
9. takt: začetek celotnega izvrševanja.

Vzorci štv. 28—30:

1. in 2. takt: štetje,
3. in 4. takt: udarec na 1,
5. takt: udarec na 3,
6. takt: udarec na 5,
7. takt: udarec na 2,
8. takt: udarca na 4 in 6,
9. takt: začetek celotnega izvrševanja.

Vzorci štv. 31—33:

1. in 2. takt: štetje.
3. in 4. takt: udarec na 1,

*) Za vsak takt se šteje 1, 2, 3, 4, 5, 6.

5. takt: udarca na 3 in 5,
6. takt: udarec na 4,
7. takt: udarec na 2,
8. takt: udarec na 6,
9. takt: začetek celotnega izvrševanja.

Vzorci štv. 34—36:

1. in 2. takt: štetje,
3. in 4. takt: udarec na 1,
5. in 6. takt: udarca na 3 in 5,
7. takt: udarca na 2 in 4,
8. takt: udarec na 6,
9. takt: začetek celotnega izvrševanja.

III.

Osemdelni takt.

Vzorci štv. 37—39:

1. in 2. takt: štetje,*)
3. in 4. takt: udarec na 1,
5. in 6. takt: udarci na 3, 5 in 7,
7. in 8. takt: udarci na 2, 4, 6 in 8,
9. takt: začetek celotnega izvrševanja.

Vzorci štv. 40—45:

1. in 2. takt: štetje,
3. in 4. takt: udarec na 1,
5. takt: udarci na 3, 5 in 7,
6. takt: udarec na 2,
7. in 8. takt: udarci na 4, 6, in 8,
9. takt: začetek celotnega izvrševanja.

Vzorci štv. 46—51:

1. in 2. takt: štetje,
3. in 4. takt: udarec na 1,
5. takt: udarci na 3, 5 in 7,
6. takt: udarca na 2 in 4,

*) Za vsak takt se šteje 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8.

7. in 8. takt: udarca na 6 in 8,
9. takt: začetek celotnega izvrševanja.

Vzorci št. 52—54:

1. in 2. takt: štetje,
3. in 4. takt: udarec na 1,
5. takt: udarci na 3, 5 in 7,
6. takt: udarca na 2 in 4,
7. takt: udarec na 6,
8. takt: udarec na 8,
9. takt: začetek celotnega izvrševanja.

Vzorci št. 55—57:

1. in 2. takt: štetje,
3. in 4. takt: udarec na 1,
5. in 6. takt: udarci na 3, 5 in 7,
7. takt: udarci na 2, 4 in 6,
8. takt: udarec na 8,
9. takt: začetek celotnega izvrševanja.

Vzorci št. 58—60:

1. in 2. takt: štetje,
3. in 4. takt: udarci na 1, 5 in 7,
5. in 6. takt: udarec na 3,
7. in 8. takt: udarci na 2, 4, 6 in 8,
9. takt: začetek celotnega izvrševanja.

Vzorci št. 61—63:

1. in 2. takt: štetje,
3. in 4. takt: udarci na 1, 3 in 7,
5. in 6. takt: udarec na 5,
7. in 8. takt: udarci na 2, 4, 6 in 8,
9. takt: začetek celotnega izvrševanja.

Vzorci št. 64—66:

1. in 2. takt: štetje,
3. in 4. takt: udarci na 1, 3 in 5,
5. in 6. takt: udarec na 7,
7. in 8. takt: udarci na 2, 4, 6 in 8,
9. takt: začetek celotnega izvrševanja.

Vzorci štv. 67—69:

1. in 2. takt: štetje,
3. in 4. takt: udarca na 1 in 3,
5. in 6. takt: udarca na 5 in 7,
7. in 8. takt: udarci na 2, 4, 6 in 8,
9. takt: začetek celotnega izvrševanja.

Vzorci štv. 70—72:

1. in 2. takt: štetje,
3. in 4. takt: udarci na 1, 3, 5 in 7,
5. takt: udarec na 2,
6. takt: udarec na 4,
7. in 8. takt: udarca na 6 in 8,
9. takt: začetek celotnega izvrševanja.

Vzorci štv. 73—75:

1. in 2. takt: štetje,
3. in 4. takt: udarci na 1, 3, 5 in 7,
5. takt: udarec na 2,
6. in 7. takt: udarca na 4 in 6,
8. takt: udarec na 8,
9. takt: začetek celotnega izvrševanja.

Vzorci štv. 76—78:

1. in 2. takt: štetje,
3. in 4. takt: udarci na 1, 3, 5 in 7,
5. in 6. takt: udarca na 2 in 4,
7. in 8. takt: udarca na 6 in 8,
9. takt: začetek celotnega izvrševanja.

Vzorci štv. 79—81:

1. in 2. takt: štetje,
3. in 4. takt: udarci na 1, 3, 5 in 7,
5. in 6. takt: udarca na 2 in 4,
7. takt: udarec na 6,
8. takt: udarec na 8,
9. takt: začetek celotnega izvrševanja.

Vzorci št. 82—84:

1. in 2. takt: štetje,
3. in 4. takt: udarci na 1, 3, 5 in 7,
5. takt: udarec na 2,
6. takt: udarec na 4,
7. takt: udarec na 6,
8. takt: udarec na 8,
9. takt: začetek celotnega izvrševanja.

Vzorci št. 85—87:

1. in 2. takt: štetje,
3. in 4. takt: udarci na 1, 3, 5 in 7,
5. in 6. takt: udarec na 2,
7. in 8. takt: udarci na 4, 6 in 8,
9. takt: začetek celotnega izvrševanja.

Vzorci št. 88—90: kot vzorci št. 70—72.

Vzorci št. 91—102: kot vzorci št. 79—81.

Vzorci št. 103—108: kot vzorci št. 70—72.

Vzorci št. 109—111: kot vzorci št. 85—87.

B

Štiriglasno zvonilo.

I.

Štiridelni takt.

Vzorci št. 112—139:

1. in 2. takt: štetje,*)
3. in 4. takt: udarca na 1 in 3,
5. takt: udarec na 2,
6. takt: udarec na 4,
7. takt: začetek celotnega izvrševanja.

*) Za vsak takt se šteje 1, 2, 3, 4.

II.

Šestdelni takt.

Vzorci štv. 140—175:

1. in 2. takt: štetje,*)
3. takt: udarec na 1,
4. takt: udarec na 3,
5. takt: udarec na 5,
6. takt: udarci na 2, 4 in 6,
7. takt: začetek celotnega izvrševanja.

Vzorci štv. 176—211:

1. in 2. takt: štetje,
3. takt: udarec na 1,
4. takt: udarca na 3 in 5,
5. takt: udarca na 2 in 4,
6. takt: udarec na 6,
7. takt: začetek celotnega izvrševanja.

III.

Osemdelni takt:

Vzorci štv. 212—239:

1. in 2. takt: štetje,**)
3. takt: udarca na 1 in 3,
4. takt: udarca na 5 in 7,
5. takt: udarca na 2 in 4,
6. takt: udarca na 6 in 8,
7. takt: začetek celotnega izvrševanja.

Dodatek.

Vzorci štv. 240—243:

1. in 2. takt: štetje,
3. takt: udarca na 1 in 5,
4. in 5. takt: udarca na 3 in 7,
6. takt: udarci na 2, 4, 6 in 8,
7. takt: začetek celotnega izvrševanja.

*) Za vsak takt se šteje 1, 2, 3, 4, 5, 6.

***) Za vsak takt se šteje 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8.

IX.

Olepšave v pritrkavanju.

Glavno svojstvo glasbe in petja kot sploh vsake umetnosti je lepota. Umetnost brez lepote je telo brez duše. Glasba, ki ne prija našemu lepšemu občutju, je zgrešila svoj namen. Kaka razlika je, če nam zapoje isto pesem preprost, glasbeno neuk pevec, ali pa na visoki glasbeni šoli izšolan umetnik! Ni dovolj, da je vdahnil lepoto v pesem skladatelj, znati mora to lepoto izvajati tudi pevec. V to mu služijo razne olepšave, katerih ne smemo prezirati tudi v pritrkavanju.

Pritrkavanje olepšujemo že s tem, da sestavljamo sporede, v katerih uvažujemo pred vsem razno različnost glede zvonjenja ali pritrkavanja vodilnega zvoná, glede števila udarcev na isti zvon, glede menjave taktnih vrst, glede izprememb trisglasnosti ali štiriglasnosti v štiriglasnih zvonilih itd. Vrhu tega nam ponuja glasba še drugih sredstev, ki jih ne smemo prezirati, kolikor nam to dopušča svojstvenost zvonov nasproti drugim glasbilom.

Ta svojstvenost nam dovoljuje stopnjevanje v glasnosti in v času izvrševanja posamnih pritrkovalnih vzorcev, seveda onih, v katerih se pritrkuje na vse zvonove; kajti zvoneč zvon ne dopušča pogostega menjavanja v hitrejši in počasnejši zaporednosti udarcev in nič manj naraščanja in pomanjavanja glasnosti. Izvršljive so torej te sledeče ločbe, povzete iz glasbe: piano (glasovno šibko), pianissimo (prav šibko), forte (krepko), fortissimo (prav krepko), mezzo forte (polglasno), crescendo (glasovno naraščaje), decrescendo (glasovno pomanjaje), accelerando (polagoma hitreje), ritardando (polagoma počasneje).

En primer. Za pričetek snoreda se izbere komad za pritrkavanje na vse zvonove. Zadnji vzorec se prične počasi in pianissimo, tako kakih deset taktov ali kaj več, potem nekaj taktov accelerando in crescendo, potem toliko časa decrescendo in ritardando ter zopet pianissimo in počasi itd.*)

Še bolje je, da se od celega komada (za pritrkavanje na vse zvonove) izbere za izvajanje take olepšave le en sam vzorec, katerega izvajanje se lahko tudi nekoliko podaljša.

To je za pritrkavanje primeren in dostojen uvod, ki mu naj sledi komad z zvonjenjem vodilnega zvoná! — Pa tudi ob koncu vzorcev zvončnega, osebito vélikega zvoná se da ta olepšava prav učinkovito izvesti. Treba pa je, da je pri vodilnem zvonu spreten zvonivec. Ko se ima komad zaključiti, prepusti zvonivec zvon samosvojemu nihanju, vendar pa uravnava to nihanje, držeč za vrv, da postaja razmah zvoná vedno manjši, udarci kemblja vedno šibkejši, pa enako razdaljni, dokler nihanje zvoná ne opeša toliko, da niha že skoraj kembelj sam in udarja še vedno enakomerno ob zvon. V tem hipu prime zvonivec za kembelj — drugi zvonovi nadaljujejo neprekinjeno svoje pritrkavanje — ter začne pritrkavaje nadaljevati prejšnje udarce zvončnega zvoná. Nato sledi nadaljnje skupno pritrkavanje vseh zvonov z gori popisanimi olepšavami, ki nikdar ne zgreše učinkovitosti najlepšega vtisa.

Še en način olepšave je možen. Ta se da najbolje izvrševati v vzorcih z zvončnim vodilnim zvo-

*) Tako sem slišal pritrkovati in sem tudi sam sodeloval kot dijak v rojstnem kraju (Goče pri Vipavi), pa nikjer drugje. To mi je bilo vedno krasen užitek, pa tudi drugim Vipavcem; saj je imenoval pok. dekan-kanonik Erjavec goško pritrkovanje čudež vipavske doline.

nom. Preneha se namreč za en takt z udarci vseh zvonov razen vodilnega. To se nekaterikrat nadaljuje po vsakem drugem taktu, potemtakem: en takt sam vodilni zvon — ki torej svoje udarce ne prekinjeno nadaljuje — dva takta vsi skupaj, potem zopet en takt sam, za tem dva takta vsi skupaj itd. Prične pa s tem prenehanjem katerikoli pritrkovavec, najbolje oni, ki ima v taktu največ udarcev, če jih nima vsak enako. S tem je opozorjen ostali pritrkovavec, oziroma ostala pritrkovavca, ki se pridružita po naslednjih dveh taktih skupnemu enotaktnemu prenehanju. Ker sta vpletena med te prenehljaje (odmore) le po dva takta, je ta olepšava izvedljiva le v enovrstnih in dvovrstnih vzorcih.

Lepoti nič ne škoduje, če prenehanje ne prične ali ne neha hkratu z vsemi zvonovi; le to bodi pravilo, da se takoj pridružijo začetniku in nehavcu tega prenehanja vsi sopritrkovavci. Ti prenehljaji, ki se dajo prisposodabljati delnim odmorom (pavzam) v glasbenih in pevskih zborih, so lepotno jako učinkoviti, škodujejo pa svoji lastni lepoti, če presegajo mejo ponavljanja, ki jim jo postavlja naše lepočutje. Trije, štirje prenehljaji za enkrat zadostujejo, dajo se pa v istem vzorcu še enkrat, kvečjemu dvakrat ponoviti.

X.

Kako se sestavljajo sporedi?

Spored je seznam pevskih, glasbenih, dramatičnih, deklamovalnih, govornih komadov (točk), določenih in pripravljenih za izvajanje pri javnih predstavah. Brez sporeda ni najpreprostejše skupne veselice, brez sporeda ne more torej biti tudi umnega pritrkovanja. Bistvo sporeda je razpo-

redba vsega, kar se ima javno izvršiti. Glavna naloga vsakega sporeda pa je kolikor možno preprečiti utrudbo poslušavstva. To se da najbolje doseči z raznovrstnostjo sporedove vsebine in temu primerne porazvrstitve. Zato je pa treba priprave, vestne priprave, ki je med našimi pritrkovavci žal še velika neznanica, kakoršna neznanica jim je seveda tudi spored.

Ko priplezajo naši pritrkovavci v zvonik, se eden ali drugi oglasi: Dajmo to, dajmo ono! Seveda nimajo skoraj česa sporedovati, ker obsega vse njih znanje dve, tri melodije. Vedno drsanje teh pičlih in skromnih melodij pa ne more priljubiti občinstvu pritrkavanja. Čas bi bil, da s to starokopitnostjo enkrat nehamo.

Ko se bliža dan pritrkavanja in se imajo pričeti domače vaje, je prva skrb sestava sporeda. Pri tem je pred vsem upoštevati važnost praznika. Čim večji je praznik, tem bogatejši bodi spored po številu komadov in njih težje izvršljivih melodijah! Pa tudi za manjše praznike in ponekod navadne nedelje je treba sporedu raznovrstnosti. Naj bodo navedeni v to svrho nekateri migljaji!

Za navadne nedelje — kjer je pritrkavanje v navadi — zadostuje en komad, sestavljen iz vzorcev zvonečega vodilnega zvoná. Če so zvonovi majhni, pojde seveda težko z osemdelnim taktom. Pri izberi vzorcev je treba nadalje paziti, da si ne sledijo preveč podobni vzorci, podobni po enovitosti, manjši ali večji sestavi ali po enaki razmerni številnosti udarcev na isti zvon nasproti drugima dvema oziroma drugim trem. Raznoličnosti bi bilo n. pr. slabo ustrezno z zaporednostjo vzorcev št. 1 a), št. 22 a) in št. 37 a) v istem komadu. Vsi ti trije vzorci so enoviti (ne sestavljeni), v vsakem ima isti zvon (tu mali) največ udarcev. Tu je preveč enoličnosti. Dobremu

okusu v glasbi je to neljubo in dober okus pogrešamo pri naših pritrkovavcih. Samo menjava taktne vrste v istem komadu tudi ne zadostuje. Raznoličnost se da doseči tudi z vzorci iste taktne vrste, n. pr. štv. 1 a) in b) in štv. 2 a). To so pač vzorci iste taktne vrste, najpreprostejši, a prva dva se razlikujeta po številu udarcev na isti zvon, tretji pa po sestavi.

Z menjavo taktne vrste v istem komadu se moramo zelo omejiti in sicer: 1. ker zahteva menjava v sredi komada vsled ritmične izpremembe predolge prenehljaje, 2. ker ima vodilni zvon v vseh vzorcih štiridelnega in šestdelnega takta le po en udarec, v osemdelnem taktu pa le v eni petini vzorcev, v vseh drugih po dva ali tudi tri udarce.

Večkrat slišimo, da se zaključuje komad z istim vzorcem, s katerim se pričinja naslednji komad, z edino razliko, da se v tem vodilni zvon zvoni, dočim se je v prejšnjem pritrkaval. To je malo dane gola ponovitev. V glasbi je ponavljanje mrtvilo, izprememba življenje.

Za praznike vsebuj spored več komadov! Če vzamemo za vsak komad 3 vzorce, pride v spored okoli 10 do 20 vzorcev, t. j. 3 do 6 komadov. Ti komadi naj bodo sestavljeni iz različnih vzorcev, različnih po možnosti izvrševanja: lahkih in težkih; različnih po obsegu: enovitih, enotno in dvojno sestavljenih; različnih po načinu pritrkavanja: zvonjenje enega zvoná ali pritrkavanje vseh; in slednjič kolikor možno različnih po taktnih vrstah. Ne bilo bi prav, če bi sporedili dva ali tri komade z zvonjenjem enega zvoná, potem pa zaporedoma komade s pritrkavanjem vseh zvonov; če bi sprejeli v en komad le vzorce enovite, v drugi le sestavljene, zopet v drugi le najpreprostejše itd.

Tudi na težkoče, ki jih dela menjava vzorcev

sredi komadov, se je treba ozirati. Vzorec, ki ga je težje pričeti, naj se postavi na prvo mesto; kajti čim težji je pričetek, tem več časa potrebuje. Odmori med vzorci v komadu pa naj bodo kolikor možno kratki; to zahteva naše lepočutje.

Uloga vodilnega zvoná — zvonečega ali pritrkujočega — bodi od pričetka do konca komada neizpremenjena ter se izvršuj neprekinjeno! Vodilni zvon oziroma njegova uloga je ritmična in melodična podlaga, na katero se opirajo uloge drugih zvonov. Izpreminjanje ali tudi le prekinjanje te uloge bi preveč podaljševalo odmore med vzorci istega komada, oteževalo menjavo vzorcev ter motilo vtis celotnosti. Ako ima vodilni zvon (seveda pritrkujoč) v melodiji več kot en udarec, mora ohraniti te udarce ritmično neizpremenjene skozi celi komad. Zato se da komad sestaviti le iz vzorcev, v katerih so za vodilni zvon napisane prav iste številke.

Vsa pritrkavanja k istemu prazniku naj ne bodo enako dolga! Treba je razlikovati, ali ima pritrkavanje nalogo naznanjati in proslavljati praznik, ali vabiti k službi božji. Prva naloga ne zahteva omejitve trajanja pritrkavanja, druga pa. Izvrševaje to nalogo naznanja pritrkovanje čas pričetka službe božje. To naznanilo pa ne bodi dolgotrajno; kajti dolgotrajnost je preobširna, nenatančna za določevanje časa. S tem se ljudstvo le bega. Kako naj ljudje vedo, koliko komadov bo obsegalo dolgotrajno pritrkavanje? Vedo pa približno, koliko časa traja en komad.

Zato imej pritrkavanje k sv. maši in k popoldanski službi božji le en sam komad! V njem bodi véliki zvon vodilni zvoneči zvon!*) More

*) Ta komad zadostuje tudi za vsako pritrkavanje k navadnim nedeljam, kjer se — razen nedelj v adventu in postu — pritrkuje.

bitna opazka, da daje dolgotrajno pritrkavanje bolje zagotovilo, da je opozorjena ž njim cela cerkvena občina, ne velja; zvonjenje k službi božji ob nedeljah, ko se ne pritrkuje, tudi ne traja več časa kakor en komad pritrkavanja. Razen pritrkavanja oziroma zvonjenja se še eno uro prej »vabi« z velikim zvonom, po nekod celo dvakrat, drugikrat pol ure pozneje. Ni prav torej, da obsega pritrkavanje k službi božji več kot en komad. To seveda ne velja za pritrkavanje k »sv. večeru« in k »sv. jutru«; ž njim se ljudstvu ne naznanja čas, ampak prihod praznika ter mu ni prav nič treba šteti koliko komadov je bilo pritrkovanih in koliko jih še bo.

Pri sestavi pritrkovalnega sporeda se je ozirati tudi na zmožnost in spretnost pritrkovavcev. Marsikateri pevovodja ima neprijetne izkušnje, da se mu je petje pri predstavah marsikdaj ponesrečilo, dočim je pri vajah še šlo. Kriv je večjidel on sam, ker ne upošteva, da vpliva pri predstavi motilno na pevca nastop pred javnostjo in osebito zavest odločilnega trenutka. Do poloma mora priti, če ni pevec dovolj trden v svoji nalogi. Trden pa gotovo ni, če precenjuje pevovodja njegove zmožnosti, če mu izbira pretežavne skladbe, udajajoč se napačnemu mnenju, da so le težavne skladbe učinkovite. — To bodi svarilen zgled za sestavljavca sporeda pritrkovanju: Ne precenjуй spretnosti in zmožnosti svojih sopritrkovavcev!

To bi bili glavni migljaji za sestavo sporedov. V podrobnosti se spuščati ne kaže, ker je sposobnost pritrkovavcev v raznih krajih prerazlična. Zato naj sledi za zgled šest sporedov in sicer za triglasna in štiriglasna zvonila, za malospretne, srednespretne in dobrospretne pritrkovavce! Vsak spored vsebuje šest komadov. Toliko komadov v enem pritrkovanju bode seveda redko

kdaj izvršljivih. Pritrkovavci si torej lahko izberejo, kolikor jih potrebujejo.

Ti sporedi naj bodo pritrkovavcem konkretni (predmetni) zgledi pri sestavi lastnih sporedov! Za to je ta zbirka (243) melodičnih vzorcev dovolj bogata.

XI.

Sporedi.

Prvi spored.

(Zvonilo triglasno — pritrkovavci malospretni.)

Komad prvi.

(Zgolj pritrkavanje — vodilni zvon srednji.)

Vzorci: štv. 37 č) — štv. 22 c) — štv. 2 b).

Komad drugi.

(Zvonjenje in pritrkavanje — vodilni zvon mali.)

Vzorci: štv. 22 d) — štv. 6 c) — štv. 1 e).

Komad tretji.

(Zgolj pritrkavanje — vodilni zvon veliki.)

Vzorci: štv. 85 b) — štv. 67 a) — štv. 67 b).

Komad četrti.

(Zvonjenje in pritrkavanje — vodilni zvon srednji.)

Vzorci: štv. 6 b) — štv. 24 b) — štv. 1 c).

Komad peti.

(Zgolj pritrkavanje — vodilni zvon mali.)

Vzorci: štv. 24 c) — štv. 37 e) — štv. 1 d).

Komad šesti.

(Zvonjenje in pritrkavanje — vodilni zvon veliki.)

Vzorci: štv. 25 a) — štv. 6 a) — štv. 23 a).

Drugi spored.

(Zvonilo triglasno — pritrkovavci srednjespretni.)

Komad prvi.

(Zgolj pritrkavanje — vodilni zvon srednji.)

Vzorci: štv. 87 b) — štv. 67 č) — štv. 85 c).

Komad drugi.

(Zvonjenje in pritrkavanje — vodilni zvon mali.)

Vzorci: štv. 36 c) — štv. 25 d) — štv. 16 j).

Komad tretji.

(Zgolj pritrkavanje — vodilni zvon véliki.)

Vzorci: štv. 68 a) — štv. 87 a) — štv. 69 a).

Komad četrti.

(Zvonjenje in pritrkavanje — vodilni zvon srednji.)

Vzorci: štv. 33 b) — štv. 25 c) — štv. 21 e).

Komad peti.

(Zgolj pritrkavanje — vodilni zvon mali.)

Vzorci: štv. 42 c) — štv. 23 c) — štv. 34 e).

Komad šesti.

(Zvonjenje in pritrkavanje — vodilni zvon véliki.)

Vzorci: štv. 36 a) — štv. 27 a) — štv. 21 a).

Tretji spored.

(Zvonilo triglasno — pritrkovavci dobrospretni.)

Komad prvi.

(Zgolj pritrkavanje — vodilni zvon srednji.)

Vzorci: štv. 108 b) — štv. 64 c) — štv. 106 č).

Komad drugi.

(Zvonjenje in pritrkavanje — vodilni zvon mali.)

Vzorci: štv. 33 c) — štv. 27 c) — štv. 21 h).

Komad tretji.

(Zgolj pritrkavanje — vodilni zvon véliki.)

Vzorci: štv. 81 a) — štv. 94 a) — štv. 94 b).

Komad četrti.

(Zvonjenje in pritrkavanje — vodilni zvon srednji.)
Vzorci: štv. 36 b) — štv. 42 b) — štv. 37 c).

Komad peti.

(Zgolj pritrkavanje — vodilni zvon mali.)
Vzorci: štv. 87 c) — štv. 69 c) — štv. 86 c).

Komad šesti.

(Zvonjenje in pritrkavanje — vodilni zvon véliki.)
Vzorci: štv. 54 a) — štv. 48 a) — štv. 57 a).

Četrti spored.

(Zvonilo štiriglasno — pritrkovavci malospretni.)

Komad prvi.

(Zgolj pritrkavanje — vodilni zvon véliki.)
Vzorci: štv. 216 b) — štv. 212 d) — štv. 212 b).

Komad drugi.

(Zvonjenje in pritrkavanje — vodilni zvon
srednjeveliki.)
Vzorci: štv. 123 a) — štv. 119 e) — štv. 119 č).

Komad tretji.

(Zgolj pritrkavanje — vodilni zvon mali.)
Vzorci: štv. 208 a) — štv. 167 č) — štv. 167 b).

Komad četrti.

(Zvonjenje in pritrkavanje — vodilni zvon
srednjemali.)
Vzorci: štv. 199 a) — štv. 166 b) — štv. 158 d).

Komad peti.

(Zgolj pritrkavanje — vodilni zvon srednjeveliki.)
Vzorci: štv. 225 a) — štv. 222 b) — štv. 219 d).

Komad šesti.

(Zvonjenje in pritrkavanje — vodilni zvon véliki.)
Vzorci: štv. 181 a) — štv. 140 a) — štv. 140 d).

Peti spored.

(Zvonilo štiriglasno — pritrkovavci srednjespretni.)

Komad prvi.

(Zgolj pritrkavanje — vodilni zvon srednjemali.)

Vzorci: štv. 227 a) — štv. 226 d) — štv. 230 b).

Komad drugi.

(Zvonjenje in pritrkavanje — vodilni zvon srednjeveliki.)

Vzorci: štv. 156 b) — štv. 185 b) — štv. 193 č).

Komad tretji.

(Zgolj pritrkavanje — vodilni zvon mali.)

Vzorci: štv. 209 c) — štv. 174 a) — štv. 206 b).

Komad četrti.

(Zvonjenje in pritrkavanje — vodilni zvon srednjemali.)

Vzorci: štv. 163 a) — štv. 159 c) — štv. 196 b).

Komad peti.

(Zgolj pritrkavanje — vodilni zvon srednjeveliki.)

Vzorci: štv. 191 c) — štv. 149 a) — štv. 122 c).

Komad šesti.

(Zvonjenje in pritrkavanje — vodilni zvon veliki.)

Vzorci: štv. 147 a) — štv. 242 b) — štv. 177 a).

Šesti spored.

(Zvonilo štiriglasno — pritrkovavci dobrospretni.)

Komad prvi.

(Zgolj pritrkavanje — vodilni zvon mali.)

Vzorci: štv. 234 a) — štv. 237 b) — štv. 233 e).

Komad drugi.

(Zvonjenje in pritrkavanje — vodilni zvon srednjemali.)

Vzorci: štv. 199 c) — štv. 160 a) — štv. 197 c).

Komad tretji.

(Zgolj pritrkavanje — vodilni zvon véliki.)

Vzorci: štv. 215 a) — štv. 212 e) — štv. 216 a).

Komad četrti.

(Zvonjenje in pritrkavanje — vodilni zvon srednjeveliki.)

Vzorci: štv. 190 c) — štv. 155 c) — štv. 241 b).

Komad peti.

(Zgolj pritrkavanje — vodilni zvon srednjemali.)

Vzorci: štv. 243 c) — štv. 202 č) — štv. 161 a).

Komad šesti.

(Zvonjenje in pritrkavanje — vodilni zvon véliki.)

Vzorci: štv. 184 č) — štv. 142 a) — štv. 243 a).

XII.

Vzorci zvonских melodij.

A

Triglasno zvonilo.

Véliki zvon — srednji zvon — mali zvon.

I.

Štiridelni takt.

Vzorci štv. 1:

a)	1	3	2, 4
b)	1	2, 4	3
c)	3	1	2, 4
č)	2, 4	1	3
d)	3	2, 4	1
e)	2, 4	3	1

Opazka. Primerjaj s poglavjem VIII.! Izurjeni pritrkovavci lahko opuščajo štetje pri lahkih melodičnih vzorcih.

Vzorci štv. 2: (prva sestava vzorcev štv. 1)

a)	1 1	2, 3 4	2, 3 4
b)	2, 3 4	1 1	2, 3 4
c)	2, 3 4	2, 3 4	1 1

Vzorci štv. 3: (druga sestava vzorcev štv. 1)

a)	1 1 1 1	2, 3 4 2, 4 2, 4	2, 3 4 2, 3 4
b)	2, 3 2, 4	3 3 1 1	2, 3 4 2, 3 4
c)	2, 3 2, 4	3 3 2, 4 3	1 1 1 1

Vzorci štv. 4:

a)	1	4	2, 3
b)	1	2, 3	4
c)	4	1	2, 3
č)	2, 3	1	4
d)	2, 3	4	1
e)	4	2, 3	1

Vzorci štv. 5: (prva sestava vzorcev štv. 4)

a)	1 1	4 2, 3	2, 3 4
b)	2, 3 3	4 1	2, 3 4
c)	2, 3 4	4 2, 3	1 1

Vzorci štv. 6: (druga sestava vzorcev štv. 4)

	1	4	2, 3
a)	1	4	2, 3
	1	2, 3	4
	1	2, 3	4
	4	1	2, 3
b)	4	1	2, 3
	2, 3	1	4
	2, 3	1	4
	2, 3	4	1
c)	2, 3	4	1
	2, 3	4	1
	4	2, 3	1
	4	2, 3	1

Vzorci štv. 7: (sestava vzorcev štv. 4 in štv. 1)

	1	4	2, 3
a)	1	3	2, 4
	1	4	2, 3
b)	1	2, 4	3
	1	2, 3	4
c)	1	3	2, 4
	1	2, 3	4
č)	1	2, 4	3
	4	1	2, 3
d)	3	1	2, 4
	4	1	2, 3
e)	2, 4	1	3
	2, 3	1	4
f)	3	1	2, 4
	2, 3	1	4
g)	2, 4	1	3
	2, 3	4	1
h)	3	2, 4	1
	2, 3	4	1
i)	2, 4	3	1

j)	4 3	2, 3 2, 4	1 1
k)	4 2, 4	2, 3 3	1 1

Vzorci štv. 8: (vzorci štv. 7 obrnjeni)

a)	1 1	2, 3 2, 4	4 3
b)	1 1	2, 3 3	4 2, 4
c)	1 1	4 2, 4	2, 3 3
č)	1 1	4 3	2, 3 2, 4
d)	2, 3 2, 4	1 1	4 3
e)	2, 3 3	1 1	4 2, 4
f)	4 2, 4	1 1	2, 3 3
g)	4 3	1 1	2, 3 2, 4
h)	4 2, 4	2, 3 3	1 1
i)	4 3	2, 3 2, 4	1 1
j)	2, 3 2, 4	4 3	1 1
k)	2, 3 3	4 2, 4	1 1

Vzorci štv. 9: (prva sestava vzorcev štv. 7)

a)	1 1 1 1	4 3 4 2, 4	2, 3 2, 4 2, 3 3
----	------------------	---------------------	---------------------------

	1	2, 3	4
	1	3	4
b)	1	2, 3	2, 4
	1	2, 4	3
<hr/>			
	4	1	2, 3
	3	1	2, 4
	4	1	2, 3
c)	2, 4	1	3
<hr/>			
	2, 3	1	4
	3	1	2, 4
č)	2, 3	1	4
	2, 4	1	4
	3	1	3
<hr/>			
	2, 3	4	1
	3	2, 4	1
d)	2, 3	4	1
	2, 4	3	1
<hr/>			
	4	2, 3	1
	3	2, 4	1
	4	2, 3	1
e)	2, 4	3	1

Vzorci štv. 10: (druga sestava vzorcev štv. 7)

	1	4	2, 3
	1	4	2, 3
a)	1	3	2, 4
	1	3	2, 4
<hr/>			
	1	4	2, 3
	1	4	2, 3
	1	2, 4	3
b)	1	2, 4	3
<hr/>			
	1	2, 3	4
	1	2, 3	4
	1	3	2, 4
c)	1	3	2, 4

$\check{c})$	1 1 1 1		2, 2, 2, 2,	3 3 4 4		4 4 3 3
$d)$	4 4 3 3			1 1 1 1		2, 2, 2, 2,
$e)$	4 4 2, 2, 2, 2,	4 4		1 1 1 1		2, 2, 3 3
$f)$	2, 2, 3 3	3 3		1 1 1 1		4 4 2, 2,
$g)$	2, 2, 2, 2,	3 3 4 4		1 1 1 1		4 4 3 3
$h)$	2, 2, 3 3	3 3		4 4 2, 2,	4 4	1 1 1 1
$i)$	2, 2, 2, 2,	3 3 4 4		4 4 3 3		1 1 1 1
$j)$	4 4 3 3			2, 2, 2, 2,	3 3 4 4	1 1 1 1
$k)$	4 4 2, 2,	4 4		2, 2, 3 3	3 3	1 1 1 1

Vzorci štv. 11: (prva sestava vzorcev štv. 8)

a)	1	2, 3	4
	1	2, 4	3
	1	2, 3	4
	1	3	2, 4
b)	1	4	2, 3
	1	2, 4	3
	1	4	2, 3
	1	3	2, 4
c)	2, 3	1	4
	2, 4	1	3
	2, 3	1	4
	3	1	2, 4
č)	4	1	2, 3
	2, 4	1	3
	4	1	2, 3
	3	1	2, 4
d)	4	2, 3	1
	2, 4	3	1
	4	2, 3	1
	3	2, 4	1
e)	2, 3	4	1
	2, 4	3	1
	2, 3	4	1
	3	2, 4	1

Vzorci štv. 12: (druga sestava vzorcev štv. 8)

a)	1	2, 3	4
	1	2, 3	4
	1	2, 4	3
	1	2, 4	3
b)	1	2, 3	4
	1	2, 3	4
	1	3	2, 4
	1	3	2, 4

c)	1		4	2, 3
	1		4	2, 3
	1		2, 4	3
	1		2, 4	3
č)	1		4	2, 3
	1		4	2, 3
	1		3	2, 4
	1		3	2, 4
d)	2, 3		1	4
	2, 3		1	4
	2, 4		1	3
	2, 4		1	3
e)	2, 3		1	4
	2, 3		1	4
	3		1	2, 4
	3		1	2, 4
f)	4		1	2, 3
	4		1	2, 3
	2, 4		1	3
	2, 4		1	3
g)	4		1	2, 3
	4		1	2, 3
	3		1	2, 4
	3		1	2, 4
h)	4		2, 3	1
	4		2, 3	1
	2, 4		3	1
	2, 4		3	1
i)	4		2, 3	1
	4		2, 3	1
	3		2, 4	1
	3		2, 4	1
j)	2, 3		4	1
	2, 3		4	1
	2, 4		3	1
	2, 4		3	1

	2, 3	4	1
k)	2, 3	4	1
	3	2, 4	1
	3	2, 4	1

Vzorci št. 13:

a)	1	2	3, 4
b)	1	3, 4	2
c)	2	1	3, 4
č)	3, 4	1	2
d)	2	3, 4	1
e)	3, 4	2	1

Vzorci št. 14: (prva sestava vzorcev št. 13)

a)	1	2	3, 4
	1	3, 4	2
<hr/>			
b)	2	1	3, 4
	3, 4	1	2
<hr/>			
c)	2	3, 4	1
	3, 4	2	1

Vzorci št. 15: (druga sestava vzorcev št. 13)

	1	2	3, 4
a)	1	2	3, 4
	1	3, 4	2
	1	3, 4	2
<hr/>			
	2	1	3, 4
b)	2	1	3, 4
	3, 4	1	2
	3, 4	1	2
<hr/>			
	2	3, 4	1
c)	2	3, 4	1
	3, 4	2	1
	3, 4	2	1

Vzorci št. 16: (sestava vzorcev št. 13 in št. 1)

a)	1 1	2 3	3, 4 2, 4
b)	1 1	2 2, 4	3, 4 3
c)	1 1	3, 4 3	2 2, 4
č)	1 1	3, 4 2, 4	2 3
d)	2 3	1 1	3, 4 2, 4
e)	2, 4 2, 4	1 1	3, 4 3
f)	3, 4 3	1 1	2 2, 4
g)	3, 4 2, 4	1 1	2 3
h)	2 3	3, 4 2, 4	1 1
i)	2, 4 2, 4	3, 4 3	1 1
j)	3, 4 3	2 2, 4	1 1
k)	3, 4 2, 4	2 3	1 1

Vzorci št. 17: (vzorci št. 16 obrnjeni)

a)	1 1	3, 4 2, 4	2 3
b)	1 1	3, 4 3	2 2, 4
c)	1 1	2 2, 4	3, 4 3

č)	1 1	2 3	3, 4 2, 4
d)	3, 4 2, 4	1 1	2 3
e)	3, 4 3	1 1	2 2, 4
f)	2 2, 4	1 1	3, 4 3
g)	2 3	1 1	3, 4 2, 4
h)	3, 4 2, 4	2 3	1 1
i)	3, 4 3	2 2, 4	1 1
j)	2 2, 4	3, 4 3	1 1
k)	2 3	3, 4 2, 4	1 1

Vzorci štv. 18: (prva sestava vzorcev štv. 16)

a)	1 1 1 1	2 3 2 2, 4	3, 4 2, 4 3, 4 3
b)	1 1 1 1	3, 4 3 3, 4 2, 4	2 2, 4 2 3
c)	2 3 2 2, 4	1 1 1 1	3, 4 2, 4 3, 4 3

	3, 4		1		2
	3		1		2, 4
č)	3, 4		1		2
	2, 4		1		3
<hr/>					
	2		3, 4		1
	3		2, 4		1
d)	2		3, 4		1
	2, 4		3		1
<hr/>					
	3, 4		2		1
	3		2, 4		1
e)	3, 4		2		1
	2, 4		3		1

Vzorci štv. 19: (druga sestava vzorcev štv. 16)

	1		2		3, 4
	1		2		3, 4
a)	1		3		2, 4
	1		3		2, 4
<hr/>					
	1		2		3, 4
	1		2		3, 4
b)	1		2, 4		3
	1		2, 4		3
<hr/>					
	1		3, 4		2
	1		3, 4		2
c)	1		3		2, 4
	1		3		2, 4
<hr/>					
	1		3, 4		2
	1		3, 4		2
č)	1		2, 4		3
	1		2, 4		3
<hr/>					
	2		1		3, 4
	2		1		3, 4
d)	3		1		2, 4
	3		1		2, 4

e)	2	1	3, 4
	2	1	3, 4
f)	2, 4	1	3
	2, 4	1	3
	3, 4	1	2
	3, 4	1	2
g)	3	1	2, 4
	3	1	2, 4
	2, 4	1	3
	2, 4	1	3
h)	2	3, 4	1
	2	3, 4	1
	3	2, 4	1
	3	2, 4	1
i)	2	3, 4	1
	2	3, 4	1
	2, 4	3	1
	2, 4	3	1
j)	3, 4	2	1
	3, 4	2	1
	3	2, 4	1
	3	2, 4	1
k)	3, 4	2	1
	3, 4	2	1
	2, 4	3	1
	2, 4	3	1

Vzorci štv. 20: (prva sestava vzorcev štv. 17)

a)	1	3, 4	2
	1	2, 4	3
b)	1	3, 4	2
	1	3	2, 4

c)	1 1	2 2, 4	3, 4 3
č)	1 1	2 3	3, 4 2, 4
d)	3, 4 2, 4	1 1	2 3
e)	3, 4 3	1 1	2 2, 4
f)	2 2, 4	1 1	3, 4 3
g)	2 3	1 1	3, 4 2, 4
h)	3, 4 2, 4	2 3	1 1
i)	3, 4 3	2 2, 4	1 1
j)	2 2, 4	3, 4 3	1 1
k)	2 3	3, 4 2, 4	1 1

Vzorci štv. 21: (druga sestava vzorcev štv. 17)

a)	1 1 1 1	3, 4 3, 4 2, 4 2, 4	2 2 3 3
b)	1 1 1 1	3, 4 3, 4 3 3	2 2 2, 4 2, 4
c)	1 1 1 1	2 2 2, 4 2, 4	3, 4 3, 4 3 3

	1		2		3,	4
	1		2		3,	4
č)	1		3		2,	4
	1		3		2,	4
	3,	4	1		2	
	3,	4	1		2	
d)	2,	4	1		3	
	2,	4	1		3	
	3,	4	1		2	
	3,	4	1		2	
e)		3	1		2,	4
		3	1		2,	4
	2,		1		3,	4
	2,		1		3,	4
f)	2,	4	1			3
	2,	4	1			3
	2		1		3,	4
	2		1		3,	4
g)	3		1		2,	4
	3		1		2,	4
	3,	4	2			1
	3,	4	2			1
h)	2,	4	3			1
	2,	4	3			1
	3,	4	2			1
	3,	4	2			1
i)		3	2,	4		1
		3	2,	4		1
	2		3,	4		1
	2		3,	4		1
j)	2,	4		3		1
	2,	4		3		1
	2		3,	4		1
	2		3,	4		1
k)	3		2,	4		1
	3		2,	4		1

II.

Šestdelni takt.

Vzorci štv. 22:

a)	1	3 5	2 4 6
b)	1	2 4 6	3 5
c)	3 5	1	2 4 6
č)	2 4 6	1	3 5
d)	3 5	2 4 6	1
e)	2 4 6	3 5	1

Vzorci štv. 23: (prva sestava vzorcev štv. 22)

a)	1	3 5	2 4 6
	1	2 4 6	3 5
<hr/>			
b)	3 5	1	2 4 6
	2 4 6	1	3 5
<hr/>			
c)	3 5	2 4 6	1
	2 4 6	3 5	1

Vzorci štv. 24: (druga sestava vzorcev štv. 22)

a)	1	3 5	2 4 6
	1	3 5	2 4 6
	1	2 4 6	3 5
	1	2 4 6	3 5
<hr/>			
b)	3 5	1	2 4 6
	3 5	1	2 4 6
	2 4 6	1	3 5
	2 4 6	1	3 5
<hr/>			
c)	3 5	2 4 6	1
	3 5	2 4 6	1
	2 4 6	3 5	1
	2 4 6	3 5	1

Vzorci štv. 25:

a)	1	4 6	2 3 5
b)	1	2 3 5	4 6

c)	4 6	1	2 3 5
č)	2 3 5	1	4 6
d)	4 6	2 3 5	1
e)	2 3 5	4 6	1

Vzorci štv. 26: (prva sestava vzorcev štv. 25)

a)	1 1	4 6 2 3 5	2 3 5 4 6
b)	4 6 2 3 5	1 1	2 3 5 4 6
c)	4 6 2 3 5	2 3 5 4 6	1 1

Vzorci štv. 27: (druga sestava vzorcev štv. 25)

a)	1 1 1 1	4 6 4 6 2 3 5 2 3 5	2 3 5 2 3 5 4 6 4 6
b)	4 6 4 6 2 3 5 2 3 5	1 1 1 1	2 3 5 2 3 5 4 6 4 6
c)	4 6 4 6 2 3 5 2 3 5	2 3 5 2 3 5 4 6 4 6	1 1 1 1

Vzorci štv. 28:

a)	1	3 4 6	2 5
b)	1	2 5	3 4 6
c)	3 4 6	1	2 5
č)	2 5	1	3 4 6
d)	3 4 6	2 5	1
e)	2 5	3 4 6	1

Vzorci štv. 29: (prva sestava vzorcev štv. 28)

a)	1 1	3 4 6 2 5	2 5 3 4 6
b)	3 4 6 2 5	1 1	2 5 3 4 6
c)	3 4 6 2 5	2 5 3 4 6	1 1

Vzorci štv. 30: (druga sestava vzorcev štv. 28)

a)	1 1 1 1	3 4 6 3 4 6 2 5 2 5	2 5 2 5 3 4 6 3 4 6
b)	3 4 6 3 4 6 2 5 2 5	1 1 1 1	2 5 2 5 3 4 6 3 4 6
c)	3 4 6 3 4 6 2 5 2 5	2 5 2 5 3 4 6 3 4 6	1 1 1 1

Vzorci štv. 31:

a)	1	3 6	2 4 5
b)	1	2 4 5	3 6
c)	3 6	1	2 4 5
č)	2 4 5	1	3 6
d)	3 6	2 4 5	1
e)	2 4 5	3 6	1

Vzorci štv. 32: (prva sestava vzorcev štv. 31)

a)	1 1	3 6 2 4 5	2 4 5 3 6
b)	3 6 2 4 5	1 1	2 4 5 3 6

c) $\begin{matrix} 3 & 6 \\ 2 & 4 & 5 \end{matrix}$ $\begin{matrix} 2 & 4 & 5 \\ 3 & 6 \end{matrix}$ $\begin{matrix} 1 \\ 1 \end{matrix}$

Vzorci štv. 33: (druga sestava vzorcev štv. 31)

a) $\begin{matrix} 1 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \end{matrix}$ $\begin{matrix} 3 & 6 \\ 3 & 6 \\ 2 & 4 & 5 \\ 2 & 4 & 5 \end{matrix}$ $\begin{matrix} 2 & 4 & 5 \\ 2 & 4 & 5 \\ 3 & 6 \\ 3 & 6 \end{matrix}$

b) $\begin{matrix} 3 & 6 \\ 3 & 6 \\ 2 & 4 & 5 \\ 2 & 4 & 5 \end{matrix}$ $\begin{matrix} 1 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \end{matrix}$ $\begin{matrix} 2 & 4 & 5 \\ 2 & 4 & 5 \\ 3 & 6 \\ 3 & 6 \end{matrix}$

c) $\begin{matrix} 3 & 6 \\ 3 & 6 \\ 2 & 4 & 5 \\ 2 & 4 & 5 \end{matrix}$ $\begin{matrix} 2 & 4 & 5 \\ 2 & 4 & 5 \\ 3 & 6 \\ 3 & 6 \end{matrix}$ $\begin{matrix} 1 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \end{matrix}$

Vzorci štv. 34:

a) $\begin{matrix} 1 \\ 1 \\ 3 & 5 & 6 \\ 2 & 4 \\ 3 & 5 & 6 \\ 2 & 4 \end{matrix}$ $\begin{matrix} 3 & 5 & 6 \\ 2 & 4 \\ 1 \\ 1 \\ 2 & 4 \\ 3 & 5 & 6 \end{matrix}$ $\begin{matrix} 2 & 4 \\ 3 & 5 & 6 \\ 2 & 4 \\ 3 & 5 & 6 \\ 1 \\ 1 \end{matrix}$

Vzorci štv. 35: (prva sestava vzorcev štv. 34)

a) $\begin{matrix} 1 \\ 1 \\ 3 & 5 & 6 \\ 2 & 4 \end{matrix}$ $\begin{matrix} 3 & 5 & 6 \\ 2 & 4 \\ 1 \\ 1 \end{matrix}$ $\begin{matrix} 2 & 4 \\ 3 & 5 & 6 \\ 2 & 4 \\ 3 & 5 & 6 \end{matrix}$

b) $\begin{matrix} 3 & 5 & 6 \\ 2 & 4 \\ 3 & 5 & 6 \\ 2 & 4 \end{matrix}$ $\begin{matrix} 1 \\ 1 \\ 2 & 4 \\ 3 & 5 & 6 \end{matrix}$ $\begin{matrix} 2 & 4 \\ 3 & 5 & 6 \\ 1 \\ 1 \end{matrix}$

Vzorci štv. 36: (druga sestava vzorcev štv. 34)

a) $\begin{matrix} 1 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \end{matrix}$ $\begin{matrix} 3 & 5 & 6 \\ 3 & 5 & 6 \\ 2 & 4 \\ 2 & 4 \end{matrix}$ $\begin{matrix} 2 & 4 \\ 2 & 4 \\ 3 & 5 & 6 \\ 3 & 5 & 6 \end{matrix}$

	3 5 6	1	2 4
b)	3 5 6	1	2 4
	2 4	1	3 5 6
	2 4	1	3 5 6
<hr/>			
	3 5 6	2 4	1
c)	3 5 6	2 4	1
	2 4	3 5 6	1
	2 4	3 5 6	1

III.

Osemdelni takt.

Vzorci št. 37:

	1	3 5 7	2 4 6 8
a)	1	3 5 7	2 4 6 8
	1	2 4 6 8	3 5 7
b)	3 5 7	1	2 4 6 8
	2 4 6 8	1	3 5 7
c)	2 4 6 8	1	3 5 7
	3 5 7	2 4 6 8	1
d)	2 4 6 8	3 5 7	1
	2 4 6 8	3 5 7	1
e)	2 4 6 8	3 5 7	1

Vzorci št. 38: (prva sestava vzorcev št. 37)

	1	3 5 7	2 4 6 8
a)	1	3 5 7	2 4 6 8
	1	2 4 6 8	3 5 7
<hr/>			
	3 5 7	1	2 4 6 8
b)	2 4 6 8	1	3 5 7
	2 4 6 8	1	3 5 7
<hr/>			
	3 5 7	2 4 6 8	1
c)	2 4 6 8	3 5 7	1
	2 4 6 8	3 5 7	1

Vzorci št. 39: (druga sestava vzorcev št. 37)

	1	3 5 7	2 4 6 8
a)	1	3 5 7	2 4 6 8
	1	2 4 6 8	3 5 7
	1	2 4 6 8	3 5 7

	3 5 7	1	2 4 6 8
b)	3 5 7	1	2 4 6 8
	2 4 6 8	1	3 5 7
	2 4 6 8	1	3 5 7
	<hr/>		
c)	3 5 7	2 4 6 8	1
	3 5 7	2 4 6 8	1
	2 4 6 8	3 5 7	1
	2 4 6 8	3 5 7	1

Vzorci štv. 40:

	1	4 6 8	2 3 5 7
a)	1	2 3 5 7	4 6 8
b)	1	1	2 3 5 7
c)	4 6 8	1	4 6 8
č)	2 3 5 7	1	1
d)	4 6 8	2 3 5 7	1
e)	2 3 5 7	4 6 8	1

Vzorci štv. 41: (prva sestava vzorcev štv. 40)

	1	4 6 8	2 3 5 7
a)	1	2 3 5 7	4 6 8
	<hr/>		
b)	4 6 8	1	2 3 5 7
	2 3 5 7	1	4 6 8
<hr/>			
c)	4 6 8	2 3 5 7	1
	2 3 5 7	4 6 8	1

Vzorci štv. 42: (druga sestava vzorcev štv. 40)

	1	4 6 8	2 3 5 7
a)	1	4 6 8	2 3 5 7
	1	2 3 5 7	4 6 8
	1	2 3 5 7	4 6 8
	<hr/>		
b)	4 6 8	1	2 3 5 7
	4 6 8	1	2 3 5 7
	2 3 5 7	1	4 6 8
	2 3 5 7	1	4 6 8

	4 6 8	2 3 5 7	1
	4 6 8	2 3 5 7	1
c)	2 3 5 7	4 6 8	1
	2 3 5 7	4 6 8	1

Vzorci štv. 43:

a)	1	3 4 6 8	2 5 7
b)	1	2 5 7	3 4 6 8
c)	3 4 6 8	1	2 5 7
č)	2 5 7	1	3 4 6 8
d)	3 4 6 8	2 5 7	1
e)	2 5 7	3 4 6 8	1

Vzorci štv. 44: (prva sestava vzorcev štv. 43)

a)	1	3 4 6 8	2 5 7
	1	2 5 7	3 4 6 8
b)	3 4 6 8	1	2 5 7
	2 5 7	1	3 4 6 8
c)	3 4 6 8	2 5 7	1
	2 5 7	3 4 6 8	1

Vzorci štv. 45: (druga sestava vzorcev štv. 43)

a)	1	3 4 6 8	2 5 7
	1	3 4 6 8	2 5 7
	1	2 5 7	3 4 6 8
	1	2 5 7	3 4 6 8
b)	3 4 6 8	1	2 5 7
	3 4 6 8	1	2 5 7
	2 5 7	1	3 4 6 8
	2 5 7	1	3 4 6 8
c)	3 4 6 8	2 5 7	1
	3 4 6 8	2 5 7	1
	2 5 7	3 4 6 8	1
	2 5 7	3 4 6 8	1

Vzorci štv. 46:

a)	1	3 6 8	2 4 5 7
b)	1	2 4 5 7	3 6 8

c)	3 6 8	1	2 4 5 7
č)	2 4 5 7	1	3 6 8
d)	3 6 8	2 4 5 7	1
e)	2 4 5 7	3 6 8	1

Vzorci štv. 47: (prva sestava vzorcev štv. 46)

a)	1	3 6 8	2 4 5 7
	1	2 4 5 7	3 6 8
<hr/>			
b)	3 6 8	1	2 4 5 7
	2 4 5 7	1	3 6 8
<hr/>			
c)	3 6 8	2 4 5 7	1
	2 4 5 7	3 6 8	1

Vzorci štv. 48: (druga sestava vzorcev štv. 46)

a)	1	3 6 8	2 4 5 7
	1	3 6 8	2 4 5 7
	1	2 4 5 7	3 6 8
	1	2 4 5 7	3 6 8
<hr/>			
b)	3 6 8	1	2 4 5 7
	3 6 8	1	2 4 5 7
	2 4 5 7	1	3 6 8
	2 4 5 7	1	3 6 8
<hr/>			
c)	3 6 8	2 4 5 7	1
	3 6 8	2 4 5 7	1
	2 4 5 7	3 6 8	1
	2 4 5 7	3 6 8	1

Vzorci štv. 49:

a)	1	3 5 6 8	2 4 7
b)	1	2 4 7	3 5 6 8
c)	3 5 6 8	1	2 4 7
č)	2 4 7	1	3 5 6 8
d)	3 5 6 8	2 4 7	1
e)	2 4 7	3 5 6 8	1

Vzorci štv. 50: (prva sestava vzorcev štv. 49)

a)	1	3 5 6 8	2 4 7
	1	2 4 7	3 5 6 8
b)	3 5 6 8	1	2 4 7
	2 4 7	1	3 5 6 8
c)	3 5 6 8	2 4 7	1
	2 4 7	3 5 6 8	1

Vzorci štv. 51: (druga sestava vzorcev štv. 49)

a)	1	3 5 6 8	2 4 7
	1	3 5 6 8	2 4 7
	1	2 4 7	3 5 6 8
	1	2 4 7	3 5 6 8
b)	3 5 6 8	1	2 4 7
	3 5 6 8	1	2 4 7
	2 4 7	1	3 5 6 8
	2 4 7	1	3 5 6 8
c)	3 5 6 8	2 4 7	1
	3 5 6 8	2 4 7	1
	2 4 7	3 5 6 8	1
	2 4 7	3 5 6 8	1

Vzorci štv. 52:

a)	1	3 5 8	2 4 6 7
b)	1	2 4 6 7	3 5 8
c)	3 5 8	1	2 4 6 7
č)	2 4 6 7	1	3 5 8
d)	3 5 8	2 4 6 7	1
e)	2 4 6 7	3 5 8	1

Vzorci štv. 53: (prva sestava vzorcev štv. 52)

a)	1	3 5 8	2 4 6 7
	1	2 4 6 7	3 5 8
b)	3 5 8	1	2 4 6 7
	2 4 6 7	1	3 5 8
c)	3 5 8	2 4 6 7	1
	2 4 6 7	3 5 8	1

Vzorci štv. 54: (druga sestava vzorcev štv. 52)

	1	3 5 8	2 4 6 7
	1	3 5 8	2 4 6 7
a)	1	2 4 6 7	3 5 8
	1	2 4 6 7	3 5 8
<hr/>			
	3 5 8	1	2 4 6 7
	3 5 8	1	2 4 6 7
b)	2 4 6 7	1	3 5 8
	2 4 6 7	1	3 5 8
<hr/>			
	3 5 8	2 4 6 7	1
	3 5 8	2 4 6 7	1
c)	2 4 6 7	3 5 8	1
	2 4 6 7	3 5 8	1

Vzorci štv. 55:

	1	3 5 7 8	2 4 6
a)	1	2 4 6	3 5 7 8
b)	1	2 4 6	3 5 7 8
c)	3 5 7 8	1	2 4 6
č)	2 4 6	1	3 5 7 8
d)	3 5 7 8	2 4 6	1
e)	2 4 6	3 5 7 8	1

Vzorci štv. 56: (prva sestava vzorcev štv. 55)

	1	3 5 7 8	2 4 6
a)	1	2 4 6	3 5 7 8
<hr/>			
	3 5 7 8	1	2 4 6
b)	2 4 6	1	3 5 7 8
<hr/>			
	3 5 7 8	2 4 6	1
c)	2 4 6	3 5 7 8	1

Vzorci štv. 57: (druga sestava vzorcev štv. 55)

	1	3 5 7 8	2 4 6
	1	3 5 7 8	2 4 6
a)	1	2 4 6	3 5 7 8
	1	2 4 6	3 5 7 8

	3 5 7 8	1	2 4 6
b)	3 5 7 8	1	2 4 6
	2 4 6	1	3 5 7 8
	2 4 6	1	3 5 7 8
<hr/>			
	3 5 7 8	2 4 6	1
c)	3 5 7 8	2 4 6	1
	2 4 6	3 5 7 8	1
	2 4 6	3 5 7 8	1

Vzorci štv. 58:

	1 5 7	3	2 4 6 8
a)	1 5 7	2 4 6 8	3
b)	1 5 7	1 5 7	2 4 6 8
c)	3	1 5 7	2 4 6 8
č)	2 4 6 8	1 5 7	3
d)	3	2 4 6 8	1 5 7
e)	2 4 6 8	3	1 5 7

Vzorci štv. 59: (prva sestava vzorcev štv. 58)

	1 5 7	3	2 4 6 8
a)	1 5 7	2 4 6 8	3
<hr/>			
b)	3	1 5 7	2 4 6 8
	2 4 6 8	1 5 7	3
<hr/>			
c)	3	2 4 6 8	1 5 7
	2 4 6 8	3	1 5 7

Vzorci štv. 60: (druga sestava vzorcev štv. 58)

	1 5 7	3	2 4 6 8
a)	1 5 7	3	2 4 6 8
	1 5 7	2 4 6 8	3
	1 5 7	2 4 6 8	3
<hr/>			
b)	3	1 5 7	2 4 6 8
	3	1 5 7	2 4 6 8
	2 4 6 8	1 5 7	3
	2 4 6 8	1 5 7	3

	3	2 4 6 8	1 5 7
	3	2 4 6 8	1 5 7
c)	2 4 6 8	3	1 5 7
	2 4 6 8	3	1 5 7

Vzorci štv. 61:

a)	1 3 7	5	2 4 6 8
b)	1 3 7	2 4 6 8	5
c)	5	1 3 7	2 4 6 8
č)	2 4 6 8	1 3 7	5
d)	5	2 4 6 8	1 3 7
e)	2 4 6 8	5	1 3 7

Vzorci štv. 62: (prva sestava vzorcev štv. 61)

a)	1 3 7	5	2 4 6 8
	1 3 7	2 4 6 8	5
<hr/>			
b)	5	1 3 7	2 4 6 8
	2 4 6 8	1 3 7	5
<hr/>			
c)	5	2 4 6 8	1 3 7
	2 4 6 8	5	1 3 7

Vzorci štv. 63: (druga sestava vzorcev štv. 61)

a)	1 3 7	5	2 4 6 8
	1 3 7	5	2 4 6 8
	1 3 7	2 4 6 8	5
	1 3 7	2 4 6 8	5
<hr/>			
b)	5	1 3 7	2 4 6 8
	5	1 3 7	2 4 6 8
	2 4 6 8	1 3 7	5
	2 4 6 8	1 3 7	5
<hr/>			
c)	5	2 4 6 8	1 3 7
	5	2 4 6 8	1 3 7
	2 4 6 8	5	1 3 7
	2 4 6 8	5	1 3 7

Vzorci štv. 64:

a)	1 3 5	7	2 4 6 8
b)	1 3 5	2 4 6 8	7
c)	7	1 3 5	2 4 6 8
č)	2 4 6 8	1 3 5	7
d)	7	2 4 6 8	1 3 5
e)	2 4 6 8	7	1 3 5

Vzorci štv. 65: (prva sestava vzorcev štv. 64)

a)	1 3 5	7	2 4 6 8
	1 3 5	2 4 6 8	7
b)	7	1 3 5	2 4 6 8
	2 4 6 8	1 3 5	7
c)	7	2 4 6 8	1 3 5
	2 4 6 8	7	1 3 5

Vzorci štv. 66: (druga sestava vzorcev štv. 64)

a)	1 3 5	7	2 4 6 8
	1 3 5	7	2 4 6 8
	1 3 5	2 4 6 8	7
	1 3 5	2 4 6 8	7
b)	7	1 3 5	2 4 6 8
	7	1 3 5	2 4 6 8
	2 4 6 8	1 3 5	7
	2 4 6 8	1 3 5	7
c)	7	2 4 6 8	1 3 5
	7	2 4 6 8	1 3 5
	2 4 6 8	7	1 3 5
	2 4 6 8	7	1 3 5

Vzorci štv. 67:

a)	1 3	5 7	2 4 6 8
b)	1 3	2 4 6 8	5 7
c)	5 7	1 3	2 4 6 8
č)	2 4 6 8	1 3	5 7
d)	5 7	2 4 6 8	1 3
e)	2 4 6 8	5 7	1 3

Vzorci štv. 68: (prva sestava vzorcev štv. 67)

a)	1 3	5 7	2 4 6 8
	1 3	2 4 6 8	5 7
<hr/>			
b)	5 7	1 3	2 4 6 8
	2 4 6 8	1 3	5 7
<hr/>			
c)	5 7	2 4 6 8	1 3
	2 4 6 8	5 7	1 3

Vzorci štv. 69: (druga sestava vzorcev štv. 67)

a)	1 3	5 7	2 4 6 8
	1 3	5 7	2 4 6 8
	1 3	2 4 6 8	5 7
	1 3	2 4 6 8	5 7
<hr/>			
b)	5 7	1 3	2 4 6 8
	5 7	1 3	2 4 6 8
	2 4 6 8	1 3	5 7
	2 4 6 8	1 3	5 7
<hr/>			
c)	5 7	2 4 6 8	1 3
	5 7	2 4 6 8	1 3
	2 4 6 8	5 7	1 3
	2 4 6 8	5 7	1 3

Vzorci štv. 70:

a)	1 4 7	2 5	3 6 8
b)	1 4 7	3 6 8	2 5
c)	2 5	1 4 7	3 6 8
č)	3 6 8	1 4 7	2 5
d)	3 6 8	2 5	1 4 7
e)	2 5	3 6 8	1 4 7

Vzorci štv. 71: (prva sestava vzorcev štv. 70)

a)	1 4 7	2 5	3 6 8
	1 4 7	3 6 8	2 5
<hr/>			
b)	2 5	1 4 7	3 6 8
	3 6 8	1 4 7	2 5
<hr/>			
c)	3 6 8	2 5	1 4 7
	2 5	3 6 8	1 4 7

Vzorci štv. 72: (druga sestava vzorcev štv. 70)

	1 4 7	2 5	3 6 8
a)	1 4 7	2 5	3 6 8
	1 4 7	3 6 8	2 5
	1 4 7	3 6 8	2 5
<hr/>			
	2 5	1 4 7	3 6 8
b)	2 5	1 4 7	3 6 8
	3 6 8	1 4 7	2 5
	3 6 8	1 4 7	2 5
<hr/>			
	3 6 8	2 5	1 4 7
c)	3 6 8	2 5	1 4 7
	2 5	3 6 8	1 4 7
	2 5	3 6 8	1 4 7

Vzorci štv. 73:

a)	1 3 8	2 5 7	4 6
b)	1 3 8	4 6	2 5 7
c)	2 5 7	1 3 8	4 6
č)	4 6	1 3 8	2 5 7
d)	2 5 7	4 6	1 3 8
e)	4 6	2 5 7	1 3 8

Vzorci štv. 74: (prva sestava vzorcev štv. 73)

a)	1 3 8	2 5 7	4 6
	1 3 8	4 6	2 5 7
<hr/>			
b)	2 5 7	1 3 8	4 6
	4 6	1 3 8	2 5 7
<hr/>			
c)	2 5 7	4 6	1 3 8
	4 6	2 5 7	1 3 8

Vzorci štv. 75: (druga sestava vzorcev štv. 73)

	1 3 8	2 5 7	4 6
a)	1 3 8	2 5 7	4 6
	1 3 8	4 6	2 5 7
	1 3 8	4 6	2 5 7

	2 5 7	1 3 8	4 6
b)	2 5 7	1 3 8	4 6
	4 6	1 3 8	2 5 7
	4 6	1 3 8	2 5 7
<hr/>			
	2 5 7	4 6	1 3 8
c)	2 5 7	4 6	1 3 8
	4 6	2 5 7	1 3 8
	4 6	2 5 7	1 3 8

Vzorci št. 76:

a)	1 6 8	2 4 7	3 5
b)	1 6 8	3 5	2 4 7
c)	2 4 7	1 6 8	3 5
č)	3 5	1 6 8	2 4 7
d)	2 4 7	3 5	1 6 8
e)	3 5	2 4 7	1 6 8

Vzorci št. 77: (prva sestava vzorcev št. 76)

a)	1 6 8	2 4 7	3 5
	1 6 8	3 5	2 4 7
<hr/>			
b)	2 4 7	1 6 8	3 5
	3 5	1 6 8	2 4 7
<hr/>			
c)	2 4 7	3 5	1 6 8
	3 5	2 4 7	1 6 8

Vzorci št. 78: (druga sestava vzorcev št. 76)

	1 6 8	2 4 7	3 5
a)	1 6 8	2 4 7	3 5
	1 6 8	3 5	2 4 7
	1 6 8	3 5	2 4 7
<hr/>			
	2 4 7	1 6 8	3 5
b)	2 4 7	1 6 8	3 5
	3 5	1 6 8	2 4 7
	3 5	1 6 8	2 4 7
<hr/>			
	2 4 7	3 5	1 6 8
c)	2 4 7	3 5	1 6 8
	3 5	2 4 7	1 6 8
	3 5	2 4 7	1 6 8

Vzorci št. 79:

a)	1 6	3 5 7	2 4 8
b)	1 6	2 4 8	3 5 7
c)	3 5 7	1 6	2 4 8
č)	2 4 8	1 6	3 5 7
d)	3 5 7	2 4 8	1 6
e)	2 4 8	3 5 7	1 6

Vzorci št. 80: (prva sestava vzorcev št. 79)

a)	1 6	3 5 7	2 4 8
	1 6	2 4 8	3 5 7
b)	3 5 7	1 6	2 4 8
	2 4 8	1 6	3 5 7
c)	3 5 7	2 4 8	1 6
	2 4 8	3 5 7	1 6

Vzorci št. 81: (druga sestava vzorcev št. 79)

a)	1 6	3 5 7	2 4 8
	1 6	3 5 7	2 4 8
	1 6	2 4 8	3 5 7
	1 6	2 4 8	3 5 7
b)	3 5 7	1 6	2 4 8
	3 5 7	1 6	2 4 8
	2 4 8	1 6	3 5 7
	2 4 8	1 6	3 5 7
c)	3 5 7	2 4 8	1 6
	3 5 7	2 4 8	1 6
	2 4 8	3 5 7	1 6
	2 4 8	3 5 7	1 6

Vzorci št. 82:

a)	1 4 8	2 5 7	3 6
b)	1 4 8	3 6	2 5 7
c)	2 5 7	1 4 8	3 6
č)	3 6	1 4 8	2 5 7
d)	2 5 7	3 6	1 4 8
e)	3 6	2 5 7	1 4 8

Vzorci št. 83: (prva sestava vzorcev št. 82)

a)	1 4 8 1 4 8	2 5 7 3 6	3 6 2 5 7
b)	2 5 7 3 6	1 4 8 1 4 8	3 6 2 5 7
c)	2 5 7 3 6	3 6 2 5 7	1 4 8 1 4 8

Vzorci št. 84: (druga sestava vzorcev št. 82)

a)	1 4 8 1 4 8 1 4 8 1 4 8	2 5 7 2 5 7 3 6 3 6	3 6 3 6 2 5 7 2 5 7
b)	2 5 7 2 5 7 3 6 3 6	1 4 8 1 4 8 1 4 8 1 4 8	3 6 3 6 2 5 7 2 5 7
c)	2 5 7 2 5 7 3 6 3 6	3 6 3 6 2 5 7 2 5 7	1 4 8 1 4 8 1 4 8 1 4 8

Vzorci št. 85:

a)	1 3	2 5 7	4 6 8
b)	1 3	4 6 8	2 5 7
c)	2 5 7	1 3	4 6 8
č)	4 6 8	1 3	2 5 7
d)	2 5 7	4 6 8	1 3
e)	4 6 8	2 5 7	1 3

Vzorci št. 86: (prva sestava vzorcev št. 85)

a)	1 3 1 3	2 5 7 4 6 8	4 6 8 2 5 7
b)	2 5 7 4 6 8	1 3 1 3	4 6 8 2 5 7
c)	2 5 7 4 6 8	4 6 8 2 5 7	1 3 1 3

Vzorci štv. 87: (druhá sestava vzorcov štv. 85)

	1 3	2 5 7	4 6 8
a)	1 3	2 5 7	4 6 8
	1 3	4 6 8	2 5 7
	1 3	4 6 8	2 5 7
<hr/>			
	2 5 7	1 3	4 6 8
b)	2 5 7	1 3	4 6 8
	4 6 8	1 3	2 5 7
	4 6 8	1 3	2 5 7
<hr/>			
	2 5 7	4 6 8	1 3
c)	2 5 7	4 6 8	1 3
	4 6 8	2 5 7	1 3
	4 6 8	2 5 7	1 3

Vzorci štv. 88:

a)	1 4 7	3 5	2 6 8
b)	1 4 7	2 6 8	3 5
c)	3 5	1 4 7	2 6 8
č)	2 6 8	1 4 7	3 5
d)	3 5	2 6 8	1 4 7
e)	2 6 8	3 5	1 4 7

Vzorci štv. 89: (prvá sestava vzorcov štv. 88)

a)	1 4 7	3 5	2 6 8
	1 4 7	2 6 8	3 5
<hr/>			
b)	3 5	1 4 7	2 6 8
	2 6 8	1 4 7	3 5
<hr/>			
c)	3 5	2 6 8	1 4 7
	2 6 8	3 5	1 4 7

Vzorci štv. 90: (druhá sestava vzorcov štv. 88)

	1 4 7	3 5	2 6 8
a)	1 4 7	3 5	2 6 8
	1 4 7	2 6 8	3 5
	1 4 7	2 6 8	3 5

	3 5	1 4 7	2 6 8
b)	3 5	1 4 7	2 6 8
	2 6 8	1 4 7	3 5
	2 6 8	1 4 7	3 5

	3 5	2 6 8	1 4 7
c)	3 5	2 6 8	1 4 7
	2 6 8	3 5	1 4 7
	2 6 8	3 5	1 4 7

Vzorci štv. 91:

a)	1 5 8	2 4 7	3 6
b)	1 5 8	3 6	2 4 7
c)	2 4 7	1 5 8	3 6
č)	3 6	1 5 8	2 4 7
d)	2 4 7	3 6	1 5 8
e)	3 6	2 4 7	1 5 8

Vzorci štv. 92: (prva sestava vzorcev štv. 91)

a)	1 5 8	2 4 7	3 6
	1 5 8	3 6	2 4 7
b)	2 4 7	1 5 8	3 6
	3 6	1 5 8	2 4 7
c)	2 4 7	3 6	1 5 8
	3 6	2 4 7	1 5 8

Vzorci štv. 93: (druga sestava vzorcev štv. 91)

	1 5 8	2 4 7	3 6
a)	1 5 8	2 4 7	3 6
	1 5 8	3 6	2 4 7
	1 5 8	3 6	2 4 7
	2 4 7	1 5 8	3 6
b)	2 4 7	1 5 8	3 6
	3 6	1 5 8	2 4 7
	3 6	1 5 8	2 4 7
	2 4 7	3 6	1 5 8
c)	2 4 7	3 6	1 5 8
	3 6	2 4 7	1 5 8
	3 6	2 4 7	1 5 8

Vzorci štv. 94:

a)	1 6	2 4 7	3 5 8
b)	1 6	3 5 8	2 4 7
c)	2 4 7	1 6	3 5 8
č)	3 5 8	1 6	2 4 7
d)	2 4 7	3 5 8	1 6
e)	3 5 8	2 4 7	1 6

Vzorci štv. 95: (prva sestava vzorcev štv. 94)

a)	1 6	2 4 7	3 5 8
	1 6	3 5 8	2 4 7
b)	2 4 7	1 6	3 5 8
	3 5 8	1 6	2 4 7
c)	2 4 7	3 5 8	1 6
	3 5 8	2 4 7	1 6

Vzorci štv. 96: (druga sestava vzorcev štv. 94)

a)	1 6	2 4 7	3 5 8
	1 6	2 4 7	3 5 8
	1 6	3 5 8	2 4 7
	1 6	3 5 8	2 4 7
b)	2 4 7	1 6	3 5 8
	2 4 7	1 6	3 5 8
	3 5 8	1 6	2 4 7
	3 5 8	1 6	2 4 7
c)	2 4 7	3 5 8	1 6
	2 4 7	3 5 8	1 6
	3 5 8	2 4 7	1 6
	3 5 8	2 4 7	1 6

Vzorci štv. 97:

a)	1 3 6	2 4 7	5 8
b)	1 3 6	5 8	2 4 7
c)	2 4 7	1 3 6	5 8
č)	5 8	1 3 6	2 4 7
d)	2 4 7	5 8	1 3 6
e)	5 8	2 4 7	1 3 6

Vzorci štv. 98: (prva sestava vzorcev štv. 97)

a)	1 3 6 1 3 6	2 4 7 5 8	5 8 2 4 7
b)	2 4 7 5 8	1 3 6 1 3 6	5 8 2 4 7
c)	2 4 7 5 8	5 8 2 4 7	1 3 6 1 3 6

Vzorci štv. 99: (druga sestava vzorcev štv. 97)

a)	1 3 6 1 3 6 1 3 6 1 3 6	2 4 7 2 4 7 5 8 5 8	5 8 5 8 2 4 7 2 4 7
b)	2 4 7 2 4 7 5 8 5 8	1 3 6 1 3 6 1 3 6 1 3 6	5 8 5 8 2 4 7 2 4 7
c)	2 4 7 2 4 7 5 8 5 8	5 8 5 8 2 4 7 2 4 7	1 3 6 1 3 6 1 3 6 1 3 6

Vzorci štv. 100:

a)	1 2 4	3 5 8	6 7
b)	1 2 4	6 7	3 5 8
c)	3 5 8	1 2 4	6 7
č)	6 7	1 2 4	3 5 8
d)	3 5 8	6 7	1 2 4
e)	6 7	3 5 8	1 2 4

Vzorci štv. 101: (prva sestava vzorcev štv. 100)

a)	1 2 4 1 2 4	3 5 8 6 7	6 7 3 5 8
b)	3 5 8 6 7	1 2 4 1 2 4	6 7 3 5 8
c)	3 5 8 6 7	6 7 3 5 8	1 2 4 1 2 4

Vzorci štv. 102: (druga sestava vzorcev štv. 100)

	1 2 4	3 5 8	6 7
a)	1 2 4	3 5 8	6 7
	1 2 4	6 7	3 5 8
	1 2 4	6 7	3 5 8
<hr/>			
	3 5 8	1 2 4	6 7
b)	3 5 8	1 2 4	6 7
	6 7	1 2 4	3 5 8
	6 7	1 2 4	3 5 8
<hr/>			
	3 5 8	6 7	1 2 4
c)	3 5 8	6 7	1 2 4
	6 7	3 5 8	1 2 4
	6 7	3 5 8	1 2 4

Vzorci štv. 103:

a)	1 4 5	3 6 8	2 7
b)	1 4 5	2 7	3 6 8
c)	3 6 8	1 4 5	2 7
č)	2 7	1 4 5	3 6 8
d)	3 6 8	2 7	1 4 5
e)	2 7	3 6 8	1 4 5

Vzorci štv. 104: (prva sestava vzorcev štv. 103)

	1 4 5	3 6 8	2 7
a)	1 4 5	2 7	3 6 8
<hr/>			
b)	3 6 8	1 4 5	2 7
	2 7	1 4 5	3 6 8
<hr/>			
c)	3 6 8	2 7	1 4 5
	2 7	3 6 8	1 4 5

Vzorci štv. 105: (druga sestava vzorcev štv. 103)

	1 4 5	3 6 8	2 7
a)	1 4 5	3 6 8	2 7
	1 4 5	2 7	3 6 8
	1 4 5	2 7	3 6 8

	3 6 8	1 4 5	2 7
b)	3 6 8	1 4 5	2 7
	2 7	1 4 5	3 6 8
	2 7	1 4 5	3 6 8
<hr/>			
	3 6 8	2 7	1 4 5
c)	3 6 8	2 7	1 4 5
	2 7	3 6 8	1 4 5
	2 7	3 6 8	1 4 5

Vzorci štv. 106:

a)	1 3 5	4 7	2 6 8
b)	1 3 5	2 6 8	4 7
c)	4 7	1 3 5	2 6 8
č)	2 6 8	1 3 5	4 7
d)	4 7	2 6 8	1 3 5
e)	2 6 8	4 7	1 3 5

Vzorci štv. 107: (prva sestava vzorcev štv. 106)

a)	1 3 5	4 7	2 6 8
	1 3 5	2 6 8	4 7
<hr/>			
b)	4 7	1 3 5	2 6 8
	2 6 8	1 3 5	4 7
<hr/>			
c)	4 7	2 6 8	1 3 5
	2 6 8	4 7	1 3 5

Vzorci štv. 108: (druga sestava vzorcev štv. 106)

	1 3 5	4 7	2 6 8
a)	1 3 5	4 7	2 6 8
	1 3 5	2 6 8	4 7
	1 3 5	2 6 8	4 7
<hr/>			
	4 7	1 3 5	2 6 8
b)	4 7	1 3 5	2 6 8
	2 6 8	1 3 5	4 7
	2 6 8	1 3 5	4 7
<hr/>			
	4 7	2 6 8	1 3 5
c)	4 7	2 6 8	1 3 5
	2 6 8	4 7	1 3 5
	2 6 8	4 7	1 3 5

Vzorci štv. 109:

a)	1 7	4 6 8	2 3 5
b)	1 7	2 3 5	4 6 8
c)	4 6 8	1 7	2 3 5
č)	2 3 5	1 7	4 6 8
d)	4 6 8	2 3 5	1 7
e)	2 3 5	4 6 8	1 7

Vzorci štv. 110: (prva sestava vzorcev štv. 109)

a)	1 7	4 6 8	2 3 5
	1 7	2 3 5	4 6 8
<hr/>			
b)	4 6 8	1 7	2 3 5
	2 3 5	1 7	4 6 8
<hr/>			
c)	4 6 8	2 3 5	1 7
	2 3 5	4 6 8	1 7

Vzorci štv. 111: (druga sestava vzorcev štv. 109)

a)	1 7	4 6 8	2 3 5
	1 7	4 6 8	2 3 5
	1 7	2 3 5	4 6 8
	1 7	2 3 5	4 6 8
<hr/>			
b)	4 6 8	1 7	2 3 5
	4 6 8	1 7	2 3 5
	2 3 5	1 7	4 6 8
	2 3 5	1 7	4 6 8
<hr/>			
c)	4 6 8	2 3 5	1 7
	4 6 8	2 3 5	1 7
	2 3 5	4 6 8	1 7
	2 3 5	4 6 8	1 7

B

Štiriglasno zvonilo.

Veliki zvon — srednje-vel. zvon — srednje-mal. zvon — mali zvon

I.

Štiridelni takt.

Vzorci štv. 112:

a)	1	2	3	4
b)	1	4	2	3
c)	1	3	4	2
č)	1	3	2	4
d)	1	2	4	3
e)	1	4	3	2

Vzorci štv. 113: (prva sestava vzorcev štv. 112)

a)	1	2	3	4
	1	4	2	3
<hr/>				
b)	1	3	4	2
	1	3	2	4
<hr/>				
c)	1	2	4	3
	1	4	3	2

Vzorci štv. 114: (druga sestava vzorcev štv. 112)

a)	1	2	3	4
	1	3	4	2
<hr/>				
b)	1	4	2	3
	1	3	2	4
<hr/>				
c)	1	3	4	2
	1	2	4	3

Vzorci štv. 115: (tretja sestava vzorcev štv. 112)

a)	1	3	2	4
	1	4	3	2

	1	2	3	4
b)	1	4	3	2
	1	4	2	3
c)	1	2	4	3

Vzorci štv. 116: (sestava vzorcev štv. 113)

	1	2	3	4
a)	1	2	3	4
	1	4	2	3
	1	4	2	3
	1	3	4	2
b)	1	3	4	2
	1	3	2	4
	1	3	2	4
	1	2	4	3
c)	1	2	4	3
	1	4	3	2
	1	4	3	2

Vzorci štv. 117: (sestava vzorcev štv. 114)

	1	2	3	4
a)	1	2	3	4
	1	3	4	2
	1	3	4	2
	1	4	2	3
b)	1	4	2	3
	1	3	2	4
	1	3	2	4
	1	3	4	2
c)	1	3	4	2
	1	3	4	2
	1	2	4	3
	1	2	4	3

Vzorci štv. 118: (sestava vzorcev štv. 115)

	1	3	2	4
a)	1	3	2	4
	1	4	3	2
	1	4	3	2
<hr/>				
	1	2	3	4
b)	1	2	3	4
	1	4	3	2
	1	4	3	2
<hr/>				
	1	4	2	3
c)	1	4	2	3
	1	2	4	3
	1	2	4	3

Vzorci štv. 119:

a)	2	1	3	4
b)	4	1	2	3
c)	3	1	4	2
č)	3	1	2	4
d)	2	1	4	3
e)	4	1	3	2

Vzorci štv. 120: (prva sestava vzorcev štv. 119)

a)	2	1	3	4
	4	1	2	3
<hr/>				
b)	3	1	4	2
	3	1	2	4
<hr/>				
c)	2	1	4	3
	4	1	3	2

Vzorci štv. 121: (druga sestava vzorcev štv. 119)

a)	2	1	3	4
	3	1	4	2
<hr/>				
b)	4	1	2	3
	3	1	2	4
<hr/>				
c)	3	1	4	2
	2	1	4	3

Vzorci št. 122: (tretja sestava vzorcev št. 119)

a)	3	1	2	4
	4	1	3	2
<hr/>				
b)	2	1	3	4
	4	1	3	2
<hr/>				
c)	4	1	2	3
	2	1	4	3

Vzorci št. 123: (sestava vzorcev št. 120)

a)	2	1	3	4
	2	1	3	4
	4	1	2	3
	4	1	2	3
<hr/>				
b)	3	1	4	2
	3	1	4	2
	3	1	2	4
	3	1	2	4
<hr/>				
c)	2	1	4	3
	2	1	4	3
	4	1	3	2
	4	1	3	2

Vzorci št. 124 (sestava vzorcev št. 121)

a)	2	1	3	4
	2	1	3	4
	3	1	4	2
	3	1	4	2
<hr/>				
b)	4	1	2	3
	4	1	2	3
	3	1	2	4
	3	1	2	4
<hr/>				
c)	3	1	4	2
	3	1	4	2
	2	1	4	3
	2	1	4	3

Vzorci št. 125: (sestava vzorcev št. 122)

	3	1	2	4
a)	3	1	2	4
	4	1	3	2
	4	1	3	2
<hr/>				
	2	1	3	4
b)	2	1	3	4
	4	1	3	2
	4	1	3	2
<hr/>				
	4	1	2	3
c)	4	1	2	3
	2	1	4	3
	2	1	4	3

Vzorci št. 126:

a)	2	3	1	4
b)	4	2	1	3
c)	3	4	1	2
č)	3	2	1	4
d)	2	4	1	3
e)	4	3	1	2

Vzorci št. 127: (prva sestava vzorcev št. 126)

a)	2	3	1	4
	4	2	1	3
<hr/>				
b)	3	4	1	2
	3	2	1	4
<hr/>				
c)	2	4	1	3
	4	3	1	2

Vzorci št. 128: (druga sestava vzorcev št. 126)

a)	2	3	1	4
	3	4	1	2
<hr/>				
b)	4	2	1	3
	3	2	1	4
<hr/>				
c)	3	4	1	2
	2	4	1	3

Vzorci št. 129: (tretja sestava vzorcev št. 126)

a)	3	2	1	4
	4	3	1	2
<hr/>				
b)	2	3	1	4
	4	3	1	2
<hr/>				
c)	4	2	1	3
	2	4	1	3

Vzorci št. 130: (sestava vzorcev št. 127)

a)	2	3	1	4
	2	3	1	4
	4	2	1	3
	4	2	1	3
<hr/>				
b)	3	4	1	2
	3	4	1	2
	3	2	1	4
	3	2	1	4
<hr/>				
c)	2	4	1	3
	2	4	1	3
	4	3	1	2
	4	3	1	2

Vzorci št. 131: (sestava vzorcev št. 128)

a)	2	3	1	4
	2	3	1	4
	3	4	1	2
	3	4	1	2
<hr/>				
b)	4	2	1	3
	4	2	1	3
	3	2	1	4
	3	2	1	4
<hr/>				
c)	3	4	1	2
	3	4	1	2
	2	4	1	3
	2	4	1	3

Vzorci štv. 132: (sestava vzorcev štv. 129)

	3	2	1	4
a)	3	2	1	4
	4	3	1	2
	4	3	1	2
<hr/>				
	2	3	1	4
b)	2	3	1	4
	4	3	1	2
	4	3	1	2
<hr/>				
	4	2	1	3
c)	4	2	1	3
	2	4	1	3
	2	4	1	3

Vzorci štv. 133:

a)	2	3	4	1
b)	4	2	3	1
c)	3	4	2	1
č)	3	2	4	1
d)	2	4	3	1
e)	4	3	2	1

Vzorci štv. 134: (prva sestava vzorcev štv. 133)

a)	2	3	4	1
	4	2	3	1
<hr/>				
b)	3	4	2	1
	3	2	4	1
<hr/>				
c)	2	4	3	1
	4	3	2	1

Vzorci štv. 135: (druga sestava vzorcev štv. 133)

a)	2	3	4	1
	3	4	2	1
<hr/>				
b)	4	2	3	1
	3	2	4	1
<hr/>				
c)	3	4	2	1
	2	4	3	1

Vzorci št. 136: (tretja sestava vzorcev št. 133)

a)	3	2	4	1
	4	3	2	1
<hr/>				
b)	2	3	4	1
	4	3	2	1
<hr/>				
c)	4	2	3	1
	2	4	3	1

Vzorci št. 137: (sestava vzorcev št. 134)

a)	2	3	4	1
	2	3	4	1
	4	2	3	1
	4	2	3	1
<hr/>				
b)	3	4	2	1
	3	4	2	1
	3	2	4	1
	3	2	4	1
<hr/>				
c)	2	4	3	1
	2	4	3	1
	4	3	2	1
	4	3	2	1

Vzorci št. 138: (sestava vzorcev št. 135)

a)	2	3	4	1
	2	3	4	1
	3	4	2	1
	3	4	2	1
<hr/>				
b)	4	2	3	1
	4	2	3	1
	3	2	4	1
	3	2	4	1
<hr/>				
c)	3	4	2	1
	3	4	2	1
	2	4	3	1
	2	4	3	1

Vzorci štv. 139: (sestava vzorcev štv. 136)

	3	2	4	1
a)	3	2	4	1
	4	3	2	1
	4	3	2	1
<hr/>				
	2	3	4	1
b)	2	3	4	1
	4	3	2	1
	4	3	2	1
<hr/>				
	4	2	3	1
c)	4	2	3	1
	2	4	3	1
	2	4	3	1

II.

Šestdelni takt.

Vzorci štv. 140:

a)	1	3	5	2	4	6
b)	1	5	3	2	4	6
c)	1	3	2	4	6	5
č)	1	5	2	4	6	3
d)	1	2	4	6	3	5
e)	1	2	4	6	5	3

Vzorci štv. 141: (prva sestava vzorcev štv. 140)

a)	1	3	5	2	4	6
	1	5	3	2	4	6
<hr/>						
b)	1	3	2	4	6	5
	1	5	2	4	6	3
<hr/>						
c)	1	2	4	6	3	5
	1	2	4	6	5	3

Vzorci štv. 142: (druga sestava vzorcev štv. 140)

a)	1	3	5	2 4 6
	1	5	2 4 6	3
b)	1	5	3	2 4 6
	1	2 4 6	3	5
c)	1	3	2 4 6	5
	1	2 4 6	5	3

Vzorci štv. 143: (tretja sestava vzorcev štv. 140)

a)	1	3	5	2 4 6
	1	2 4 6	5	3
b)	1	5	3	2 4 6
	1	2 4 6	3	5
c)	1	3	2 4 6	5
	1	5	3	2 4 6

Vzorci štv. 144: (četrtá sestava vzorcev štv. 140)

a)	1	3	5	2 4 6
	1	3	2 4 6	5
b)	1	5	3	2 4 6
	1	5	2 4 6	3
c)	1	3	2 4 6	5
	1	2 4 6	3	5
č)	1	5	2 4 6	3
	1	2 4 6	5	3

Vzorci štv. 145: (sestava vzorcev štv. 141)

a)	1	3	5	2 4 6
	1	3	5	2 4 6
	1	5	3	2 4 6
	1	5	3	2 4 6
b)	1	3	2 4 6	5
	1	3	2 4 6	5
	1	5	2 4 6	3
	1	5	2 4 6	3

	1	2 4 6	3	5
c)	1	2 4 6	3	5
	1	2 4 6	5	3
	1	2 4 6	5	3

Vzorci štv. 146: (sestava vzorcev štv. 142)

	1	3	5	2 4 6
a)	1	3	5	2 4 6
	1	5	2 4 6	3
	1	5	2 4 6	3

	1	5	3	2 4 6
b)	1	5	3	2 4 6
	1	2 4 6	3	5
	1	2 4 6	3	5

	1	3	2 4 6	5
c)	1	3	2 4 6	5
	1	2 4 6	5	3
	1	2 4 6	5	3

Vzorci štv. 147: (sestava vzorcev štv. 143)

	1	3	5	2 4 6
a)	1	3	5	2 4 6
	1	2 4 6	5	3
	1	2 4 6	5	3

	1	5	3	2 4 6
b)	1	5	3	2 4 6
	1	2 4 6	3	5
	1	2 4 6	3	5

	1	3	2 4 6	5
c)	1	3	2 4 6	5
	1	5	3	2 4 6
	1	5	3	2 4 6

Vzorci štv. 148: (sestava vzorcev štv. 144)

	1	3	5	2 4 6
a)	1	3	5	2 4 6
	1	3	2 4 6	5
	1	3	2 4 6	5

	1	5	3	2	4	6
b)	1	5	3	2	4	6
	1	5	2 4 6			3
	1	5	2 4 6			3
<hr/>						
	1	3	2 4 6			5
c)	1	3	2 4 6			5
	1	2 4 6	3			5
	1	2 4 6	3			5
<hr/>						
	1	5	2 4 6			3
č)	1	5	2 4 6			3
	1	2 4 6	5			3
	1	2 4 6	5			3

Vzorci štv. 149:

a)	3	1	5	2	4	6
b)	5	1	3	2	4	6
c)	3	1	2 4 6			5
č)	5	1	2 4 6			3
d)	2 4 6	1	3			5
e)	2 4 6	1	5			3

Vzorci štv. 150: (prva sestava vzorcev štv. 149)

a)	3	1	5	2	4	6
	5	1	3	2	4	6
<hr/>						
b)	3	1	2 4 6			5
	5	1	2 4 6			3
<hr/>						
c)	2 4 6	1	3			5
	2 4 6	1	5			3

Vzorci štv. 151: (druga sestava vzorcev štv. 149)

a)	3	1	5	2	4	6
	5	1	2 4 6			3
<hr/>						
b)	5	1	3	2	4	6
	2 4 6	1	3			5
<hr/>						
c)	3	1	2 4 6			5
	2 4 6	1	5			3

Vzorci št. 152: (tretja sestava vzorcev št. 149)

a)	3	1	5	2 4 6
	2 4 6	1	5	3
b)	5	1	3	2 4 6
	2 4 6	1	3	5
c)	3	1	2 4 6	5
	5	1	3	2 4 6

Vzorci št. 153: (četrtja sestava vzorcev št. 149)

a)	3	1	5	2 4 6
	3	1	2 4 6	5
b)	5	1	3	2 4 6
	5	1	2 4 6	3
c)	3	1	2 4 6	5
	2 4 6	1	3	5
č)	5	1	2 4 6	3
	2 4 6	1	5	3

Vzorci št. 154: (sestava vzorcev št. 150)

a)	3	1	5	2 4 6
	3	1	5	2 4 6
	5	1	3	2 4 6
	5	1	3	2 4 6
b)	3	1	2 4 6	5
	3	1	2 4 6	5
	5	1	2 4 6	3
	5	1	2 4 6	3
c)	2 4 6	1	3	5
	2 4 6	1	3	5
	2 4 6	1	5	3
	2 4 6	1	5	3

Vzorci št. 155: (sestava vzorcev št. 151)

a)	3	1	5	2 4 6
	3	1	5	2 4 6
	5	1	2 4 6	3
	5	1	2 4 6	3

		5		1		3		2	4	6
		5		1		3		2	4	6
<i>b)</i>	2	4	6	1		3		5		
	2	4	6	1		3		5		
<hr/>										
		3		1		2	4	6		5
		3		1		2	4	6		5
<i>c)</i>	2	4	6	1		5			3	
	2	4	6	1		5			3	

Vzorci štv. 156: (sestava vzorcev štv. 152)

		3		1		5		2	4	6
		3		1		5		2	4	6
<i>a)</i>	2	4	6	1		5			3	
	2	4	6	1		5			3	
<hr/>										
		5		1		3		2	4	6
		5		1		3		2	4	6
<i>b)</i>	2	4	6	1		3			5	
	2	4	6	1		3			5	
<hr/>										
		3		1		2	4	6		5
		3		1		2	4	6		5
<i>c)</i>		5		1		3		2	4	6
		5		1		3		2	4	6

Vzorci štv. 157: (sestava vzorcev štv. 153)

		3		1		5		2	4	6
		3		1		5		2	4	6
<i>a)</i>		3		1		2	4	6		5
		3		1		2	4	6		5
<hr/>										
		5		1		3		2	4	6
		5		1		3		2	4	6
<i>b)</i>		5		1		2	4	6		3
		5		1		2	4	6		3
<hr/>										
		3		1		2	4	6		5
		3		1		2	4	6		5
<i>c)</i>	2	4	6	1		3			5	
	2	4	6	1		3			5	

	5	1	2 4 6	3
	5	1	2 4 6	3
c)	2 4 6	1	5	3
	2 4 6	1	5	3

Vzorci št. 158:

a)	3	5	1	2 4 6
b)	5	3	1	2 4 6
c)	3	2 4 6	1	5
č)	5	2 4 6	1	3
d)	2 4 6	3	1	5
e)	2 4 6	5	1	3

Vzorci št. 159: (prva sestava vzorcev št. 158)

a)	3	5	1	2 4 6
	5	3	1	2 4 6
b)	3	2 4 6	1	5
	5	2 4 6	1	3
c)	2 4 6	3	1	5
	2 4 6	5	1	3

Vzorci št. 160: (druga sestava vzorcev št. 158)

a)	3	5	1	2 4 6
	5	2 4 6	1	3
b)	5	3	1	2 4 6
	2 4 6	3	1	5
c)	3	2 4 6	1	5
	2 4 6	5	1	3

Vzorci št. 161: (tretja sestava vzorcev št. 158)

a)	3	5	1	2 4 6
	2 4 6	5	1	3
b)	5	3	1	2 4 6
	2 4 6	3	1	5
c)	3	2 4 6	1	5
	5	3	1	2 4 6

Vzorci štv. 162: (četrta sestava vzorcev štv. 158)

a)	3	5	1	2	4	6
	3	2 4 6	1		5	
<hr/>						
b)	5	3	1	2	4	6
	5	2 4 6	1		3	
<hr/>						
c)	3	2 4 6	1		5	
	2 4 6	3	1		5	
<hr/>						
č)	5	2 4 6	1		3	
	2 4 6	5	1		3	

Vzorci štv. 163: (sestava vzorcev štv. 159)

a)	3	5	1	2	4	6
	3	5	1		2	4 6
	5	3	1		2	4 6
	5	3	1		2	4 6
<hr/>						
b)	3	2 4 6	1		5	
	3	2 4 6	1		5	
	5	2 4 6	1		3	
	5	2 4 6	1		3	
<hr/>						
c)	2 4 6	3	1		5	
	2 4 6	3	1		5	
	2 4 6	5	1		3	
	2 4 6	5	1		3	

Vzorci štv. 164: (sestava vzorcev štv. 160)

a)	3	5	1	2	4	6
	3	5	1		2	4 6
	5	2 4 6	1		3	
	5	2 4 6	1		3	
<hr/>						
b)	5	3	1	2	4	6
	5	3	1		2	4 6
	2 4 6	3	1		5	
	2 4 6	3	1		5	
<hr/>						
c)	3	2 4 6	1		5	
	3	2 4 6	1		5	
	2 4 6	5	1		3	
	2 4 6	5	1		3	

Vzorci štv. 165: (sestava vzorcev štv. 161)

		3		5		1		2	4	6
a)		3		5		1		2	4	6
	2	4	6	5		1			3	
	2	4	6	5		1			3	
<hr/>										
		5		3		1		2	4	6
b)		5		3		1		2	4	6
	2	4	6	3		1			5	
	2	4	6	3		1			5	
<hr/>										
		3	2	4	6	1			5	
c)		3	2	4	6	1			5	
		5		3		1		2	4	6
		5		3		1		2	4	6

Vzorci štv. 166: (sestava vzorcev štv. 162)

		3		5		1		2	4	6
a)		3		5		1		2	4	6
		3	2	4	6	1			5	
		3	2	4	6	1			5	
<hr/>										
		5		3		1		2	4	6
b)		5		3		1		2	4	6
		5	2	4	6	1			3	
		5	2	4	6	1			3	
<hr/>										
		3	2	4	6	1			5	
c)		3	2	4	6	1			5	
	2	4	6	3		1			5	
	2	4	6	3		1			5	
<hr/>										
		5	2	4	6	1			3	
č)		5	2	4	6	1			3	
	2	4	6	5		1			3	
	2	4	6	5		1			3	

Vzorci štv. 167:

a)	3		5		2	4	6	1
b)	3	2	4	6		5		1
c)	2	4	6	3		5		1

č)	5	3	2 4 6	1
d)	5	2 4 6	3	1
e)	2 4 6	5	3	1

Vzorci štv. 168: (prva sestava vzorcev štv. 167)

a)	3	5	2 4 6	1
	3	2 4 6	5	1

b)	2 4 6	3	5	1
	5	3	2 4 6	1

c)	5	2 4 6	3	1
	2 4 6	5	3	1

Vzorci štv. 169: (druga sestava vzorcev štv. 167)

a)	3	5	2 4 6	1
	5	3	2 4 6	1

b)	3	2 4 6	5	1
	5	2 4 6	3	1

c)	2 4 6	3	5	1
	2 4 6	5	3	1

Vzorci štv. 170: (tretja sestava vzorcev štv. 167)

a)	3	5	2 4 6	1
	2 4 6	5	3	1

b)	2 4 6	3	5	1
	5	2 4 6	3	1

c)	3	2 4 6	5	1
	5	3	2 4 6	1

Vzorci štv. 171: (četrtá sestava vzorcev štv. 167)

a)	3	5	2 4 6	1
	2 4 6	3	5	1

b)	3	2 4 6	5	1
	5	3	2 4 6	1

c)	2 4 6	3	5	1
	5	2 4 6	3	1

č)	5	3	2 4 6	1
	2 4 6	5	3	1

Vzorci št. 172: (sestava vzorcev št. 168)

	3		5	2 4 6	1
a)	3		5	2 4 6	1
	3	2 4 6		5	1
	3	2 4 6		5	1
<hr/>					
	2 4 6		3	5	1
b)	2 4 6		3	5	1
	5		3	2 4 6	1
	5		3	2 4 6	1
<hr/>					
	5	2 4 6		3	1
c)	5	2 4 6		3	1
	2 4 6		5	3	1
	2 4 6		5	3	1

Vzorci št. 173: (sestava vzorcev št. 169)

	3		5	2 4 6	1
a)	3		5	2 4 6	1
	5		3	2 4 6	1
	5		3	2 4 6	1
<hr/>					
	3	2 4 6		5	1
b)	3	2 4 6		5	1
	5	2 4 6		3	1
	5	2 4 6		3	1
<hr/>					
	2 4 6		3	5	1
c)	2 4 6		3	5	1
	2 4 6		5	3	1
	2 4 6		5	3	1

Vzorci št. 174: (sestava vzorcev št. 170)

	3		5	2 4 6	1
a)	3		5	2 4 6	1
	2 4 6		5	3	1
	2 4 6		5	3	1
<hr/>					
	2 4 6		3	5	1
b)	2 4 6		3	5	1
	5	2 4 6		3	1
	5	2 4 6		3	1

	3	2 4 6	5	1
c)	3	2 4 6	5	1
	5	3	2 4 6	1
	5	3	2 4 6	1

Vzorci štv. 175: (sestava vzorcev štv. 171)

	3	5	2 4 6	1
a)	3	5	2 4 6	1
	2 4 6	3	5	1
	2 4 6	3	5	1

	3	2 4 6	5	1
b)	3	2 4 6	5	1
	5	3	2 4 6	1
	5	3	2 4 6	1

	2 4 6	3	5	1
c)	2 4 6	3	5	1
	5	2 4 6	3	1
	5	2 4 6	3	1

	5	3	2 4 6	1
č)	5	3	2 4 6	1
	2 4 6	5	3	1
	2 4 6	5	3	1

Vzorci štv. 176:

a)	1	3 5	2 4	6
b)	1	6	3 5	2 4
c)	1	2 4	6	3 5
č)	1	3 5	6	2 4
d)	1	6	2 4	3 5
e)	1	2 4	3 5	6

Vzorci štv. 177: (prva sestava vzorcev štv. 176)

a)	1	3 5	2 4	6
	1	6	3 5	2 4
b)	1	2 4	6	3 5
	1	3 5	6	2 4
c)	1	6	2 4	3 5
	1	2 4	3 5	6

Vzorci štv. 178: (druga sestava vzorcev štv. 176)

a)	1	3 5	2 4	6
	1	3 5	6	2 4
<hr/>				
b)	1	6	3 5	2 4
	1	6	2 4	3 5
<hr/>				
c)	1	2 4	6	3 5
	1	2 4	3 5	6

Vzorci štv. 179: (tretja sestava vzorcev štv. 176)

a)	1	3 5	2 4	6
	1	2 4	3 5	6
<hr/>				
b)	1	6	3 5	2 4
	1	6	2 4	3 5
<hr/>				
c)	1	2 4	6	3 5
	1	3 5	2 4	6

Vzorci štv. 180: (četrtá sestava vzorcev štv. 176)

a)	1	3 5	2 4	6
	1	2 4	6	3 5
<hr/>				
b)	1	6	3 5	2 4
	1	3 5	6	2 4
<hr/>				
c)	1	2 4	6	3 5
	1	6	2 4	3 5
<hr/>				
č)	1	3 5	6	2 4
	1	2 4	3 5	6

Vzorci štv. 181: (sestava vzorcev štv. 177)

a)	1	3 5	2 4	6
	1	3 5	2 4	6
	1	6	3 5	2 4
	1	6	3 5	2 4
<hr/>				
b)	1	2 4	6	3 5
	1	2 4	6	3 5
	1	3 5	6	2 4
	1	3 5	6	2 4

	1	6	2 4	3 5
	1	6	2 4	3 5
c)	1	2 4	3 5	6
	1	2 4	3 5	6

Vzorci štv. 182: (sestava vzorcev štv. 178)

	1	3 5	2 4	6
	1	3 5	2 4	6
a)	1	3 5	6	2 4
	1	3 5	6	2 4

	1	6	3 5	2 4
	1	6	3 5	2 4
b)	1	6	2 4	3 5
	1	6	2 4	3 5

	1	2 4	6	3 5
	1	2 4	6	3 5
c)	1	2 4	3 5	6
	1	2 4	3 5	6

Vzorci štv. 183: (sestava vzorcev štv. 179)

	1	3 5	2 4	6
	1	3 5	2 4	6
a)	1	2 4	3 5	6
	1	2 4	3 5	6

	1	6	3 5	2 4
	1	6	3 5	2 4
b)	1	6	2 4	3 5
	1	6	2 4	3 5

	1	2 4	6	3 5
	1	2 4	6	3 5
c)	1	6	3 5	2 4
	1	6	3 5	2 4

Vzorci štv. 184: (sestava vzorcev štv. 180)

	1	3 5	2 4	6
	1	3 5	2 4	6
a)	1	2 4	6	3 5
	1	2 4	6	3 5

	1	6	3 5	2 4
b)	1	6	3 5	2 4
	1	3 5	6	2 4
	1	3 5	6	2 4
	<hr/>			
c)	1	2 4	6	3 5
	1	2 4	6	3 5
	1	6	2 4	3 5
	1	6	2 4	3 5
	<hr/>			
č)	1	3 5	6	2 4
	1	3 5	6	2 4
	1	2 4	3 5	6
	1	2 4	3 5	6

Vzorci štv. 185:

a)	3 5	1	2 4	6
b)	6	1	3 5	2 4
c)	2 4	1	6	3 5
č)	3 5	1	6	2 4
d)	6	1	2 4	3 5
e)	2 4	1	3 5	6

Vzorci štv. 186: (prva sestava vzorcev štv. 185)

a)	3 5	1	2 4	6
	6	1	3 5	2 4
<hr/>				
b)	2 4	1	6	3 5
	3 5	1	6	2 4
<hr/>				
c)	6	1	2 4	3 5
	2 4	1	3 5	6

Vzorci štv. 187: (druga sestava vzorcev štv. 185)

a)	3 5	1	2 4	6
	3 5	1	6	2 4
<hr/>				
b)	6	1	3 5	2 4
	6	1	2 4	3 5
<hr/>				
c)	2 4	1	6	3 5
	2 4	1	3 5	6

Vzorci št. 188: (tretja sestava vzorcev št. 185)

a)	3 5 2 4	1 1	2 4 3 5	6 6
b)	6 6	1 1	3 5 2 4	2 4 3 5
c)	2 4 3 5	1 1	6 6	3 5 2 4

Vzorci št. 189: (četrti sestava vzorcev št. 185)

a)	3 5 2 4	1 1	2 4 6	6 3 5
b)	6 3 5	1 1	3 5 6	2 4 2 4
c)	2 4 6	1 1	6 2 4	3 5 3 5
č)	3 5 2 4	1 1	6 3 5	2 4 6

Vzorci št. 190: (sestava vzorcev št. 186)

a)	3 5 3 5 6 6	1 1 1 1	2 4 2 4 3 5 3 5	6 6 2 4 2 4
b)	2 4 2 4 3 5 3 5	1 1 1 1	6 6 6 6	3 5 3 5 2 4 2 4
c)	6 6 2 4 2 4	1 1 1 1	2 4 2 4 3 5 3 5	3 5 3 5 6 6

Vzorci št. 191: (sestava vzorcev št. 187)

a)	3 5 3 5 3 5 3 5	1 1 1 1	2 4 2 4 6 6	6 6 2 4 2 4
----	--------------------------	------------------	----------------------	----------------------

	6	1	3 5	2 4
b)	6	1	3 5	2 4
	6	1	2 4	3 5
	6	1	2 4	3 5

	2 4	1	6	3 5
c)	2 4	1	6	3 5
	2 4	1	3 5	6
	2 4	1	3 5	6

Vzorci št. 192: (sestava vzorcev št. 188)

	3 5	1	2 4	6
a)	3 5	1	2 4	6
	2 4	1	3 5	6
	2 4	1	3 5	6

	6	1	3 5	2 4
b)	6	1	3 5	2 4
	6	1	2 4	3 5
	6	1	2 4	3 5

	2 4	1	6	3 5
c)	2 4	1	6	3 5
	3 5	1	6	2 4
	3 5	1	6	2 4

Vzorci št. 193: (sestava vzorcev št. 189)

	3 5	1	2 4	6
a)	3 5	1	2 4	6
	2 4	1	6	3 5
	2 4	1	6	3 5

	6	1	3 5	2 4
b)	6	1	3 5	2 4
	3 5	1	6	2 4
	3 5	1	6	2 4

	2 4	1	6	3 5
c)	2 4	1	6	3 5
	6	1	2 4	3 5
	6	1	2 4	3 5

	3 5	1	6	2 4
	3 5	1	6	2 4
č)	2 4	1	3 5	6
	2 4	1	3 5	6

Vzorci št. 194:

a)	3 5	2 4	1	6
b)	6	3 5	1	2 4
c)	2 4	6	1	3 5
č)	3 5	6	1	2 4
d)	6	2 4	1	3 5
e)	2 4	3 5	1	6

Vzorci št. 195: (prva sestava vzorcev št. 194)

a)	3 5	2 4	1	6
	6	3 5	1	2 4
b)	2 4	6	1	3 5
	3 5	6	1	2 4
c)	6	2 4	1	3 5
	2 4	3 5	1	6

Vzorci št. 196: (druga sestava vzorcev št. 194)

a)	3 5	2 4	1	6
	3 5	6	1	2 4
b)	6	3 5	1	2 4
	6	2 4	1	3 5
c)	2 4	6	1	3 5
	2 4	3 5	1	6

Vzorci št. 197: (tretja sestava vzorcev št. 194)

a)	3 5	2 4	1	6
	2 4	3 5	1	6
b)	6	3 5	1	2 4
	6	2 4	1	3 5
c)	2 4	6	1	3 5
	3 5	6	1	2 4

Vzorci štv. 198: (četrta sestava vzorcev štv. 194)

a)	3 5 2 4	2 4 6	1 1	6 3 5
b)	6 3 5	3 5 6	1 1	2 4 2 4
c)	2 4 6	6 2 4	1 1	3 5 3 5
č)	3 5 2 4	6 3 5	1 1	2 4 6

Vzorci štv. 199: (sestava vzorcev štv. 195)

a)	3 5 3 5 6 6	2 4 2 4 3 5 3 5	1 1 1 1	6 6 2 4 2 4
b)	2 4 2 4 3 5 3 5	6 6 6 6	1 1 1 1	3 5 3 5 2 4 2 4
c)	6 6 2 4 2 4	2 4 2 4 3 5 3 5	1 1 1 1	3 5 3 5 6 6

Vzorci štv. 200: (sestava vzorcev štv. 196)

a)	3 5 3 5 3 5 3 5	2 4 2 4 6 6	1 1 1 1	6 6 2 4 2 4
b)	6 6 6 6	3 5 3 5 2 4 2 4	1 1 1 1	2 4 2 4 3 5 3 5

	2 4	6	1	3 5
	2 4	6	1	3 5
c)	2 4	3 5	1	6
	2 4	3 5	1	6

Vzorci štv. 201: (sestava vzorcev štv. 197)

	3 5	2 4	1	6
	3 5	2 4	1	6
a)	2 4	3 5	1	6
	2 4	3 5	1	6
<hr/>				
	6	3 5	1	2 4
	6	3 5	1	2 4
b)	6	2 4	1	3 5
	6	2 4	1	3 5
<hr/>				
	2 4	6	1	3 5
	2 4	6	1	3 5
c)	3 5	6	1	2 4
	3 5	6	1	2 4

Vzorci štv. 202: (sestava vzorcev štv. 198)

	3 5	2 4	1	6
	3 5	2 4	1	6
a)	2 4	6	1	3 5
	2 4	6	1	3 5
<hr/>				
	6	3 5	1	2 4
	6	3 5	1	2 4
b)	3 5	6	1	2 4
	3 5	6	1	2 4
<hr/>				
	2 4	6	1	3 5
	2 4	6	1	3 5
c)	6	2 4	1	3 5
	6	2 4	1	3 5
<hr/>				
	3 5	6	1	2 4
	3 5	6	1	2 4
č)	2 4	3 5	1	6
	2 4	3 5	1	6

Vzorci štv. 203:

a)	3 5	2 4	6	1
b)	6	3 5	2 4	1
c)	2 4	6	3 5	1
č)	3 5	6	2 4	1
d)	6	2 4	3 5	1
e)	2 4	3 5	6	1

Vzorci štv. 204: (prva sestava vzorcev štv. 203)

a)	3 5	2 4	6	1
	6	3 5	2 4	1
<hr/>				
b)	2 4	6	3 5	1
	3 5	6	2 4	1
<hr/>				
c)	6	2 4	3 5	1
	2 4	3 5	6	1

Vzorci štv. 205: (druga sestava vzorcev štv. 203)

a)	3 5	2 4	6	1
	3 5	6	2 4	1
<hr/>				
b)	6	3 5	2 4	1
	6	2 4	3 5	1
<hr/>				
c)	2 4	6	3 5	1
	2 4	3 5	6	1

Vzorci štv. 206: (tretja sestava vzorcev štv. 203)

a)	3 5	2 4	6	1
	2 4	3 5	6	1
<hr/>				
b)	6	3 5	2 4	1
	6	2 4	3 5	1
<hr/>				
c)	2 4	6	3 5	1
	3 5	6	2 4	1

Vzorci štv. 207: (četrtja sestava vzorcev štv. 203)

a)	3 5	2 4	6	1
	2 4	6	3 5	1
<hr/>				
b)	6	3 5	2 4	1
	3 5	6	2 4	1

c)	2 4 6	6 2 4	3 5 3 5	1 1
č)	3 5 2 4	6 3 5	2 4 6	1 1
Vzorci štv. 208: (sestava vzorcev štv. 204)				
a)	3 5 3 5 6 6	2 4 2 4 3 5 3 5	6 6 2 4 2 4	1 1 1 1
b)	2 4 2 4 3 5 3 5	6 6 6 6	3 5 3 5 2 4 2 4	1 1 1 1
c)	6 6 2 4 2 4	2 4 2 4 3 5 3 5	3 5 3 5 6 6	1 1 1 1
Vzorci štv. 209: (sestava vzorcev štv. 205)				
a)	3 5 3 5 3 5 3 5	2 4 2 4 6 6	6 6 2 4 2 4	1 1 1 1
b)	6 6 6 6	3 5 3 5 2 4 2 4	2 4 2 4 3 5 3 5	1 1 1 1
c)	2 4 2 4 2 4 2 4	6 6 3 5 3 5	3 5 3 5 6 6	1 1 1 1
Vzorci štv. 210: (sestava vzorcev štv. 206)				
a)	3 5 3 5 2 4 2 4	2 4 2 4 3 5 3 5	6 6 6 6	1 1 1 1

	6	3 5	2 4	1
b)	6	3 5	2 4	1
	6	2 4	3 5	1
	6	2 4	3 5	1
<hr/>				
	2 4	6	3 5	1
c)	2 4	6	3 5	1
	3 5	6	2 4	1
	3 5	6	2 4	1
<hr/>				
Vzorci štv. 211: (sestava vzorcev štv. 207)				
	3 5	2 4	6	1
a)	3 5	2 4	6	1
	2 4	6	3 5	1
	2 4	6	3 5	1
<hr/>				
	6	3 5	2 4	1
b)	6	3 5	2 4	1
	3 5	6	2 4	1
	3 5	6	2 4	1
<hr/>				
	2 4	6	3 5	1
c)	2 4	6	3 5	1
	6	2 4	3 5	1
	6	2 4	3 5	1
<hr/>				
	3 5	6	2 4	1
č)	3 5	6	2 4	1
	2 4	3 5	6	1
	2 4	3 5	6	1

III.

Osemdelni takt.

Vzorci štv. 212:

a)	1 3	2 4	5 7	6 8
b)	1 3	6 8	2 4	5 7
c)	1 3	5 7	6 8	2 4
č)	1 3	5 7	2 4	6 8
d)	1 3	2 4	6 8	5 7
e)	1 3	6 8	5 7	2 4

Vzorci štv. 213: (prva sestava vzorcev štv. 212)

a)	1 3	2 4	5 7	6 8
	1 3	6 8	2 4	5 7
b)	1 3	5 7	6 8	2 4
	1 3	5 7	2 4	6 8
c)	1 3	2 4	6 8	5 7
	1 3	6 8	5 7	2 4

Vzorci štv. 214: (druga sestava vzorcev štv. 212)

a)	1 3	2 4	5 7	6 8
	1 3	5 7	6 8	2 4
b)	1 3	6 8	2 4	5 7
	1 3	5 7	2 4	6 8
c)	1 3	5 7	6 8	2 4
	1 3	2 4	6 8	5 7

Vzorci štv. 215: (tretja sestava vzorcev štv. 212)

a)	1 3	5 7	2 4	6 8
	1 3	6 8	5 7	2 4
b)	1 3	2 4	5 7	6 8
	1 3	6 8	5 7	2 4
c)	1 3	6 8	2 4	5 7
	1 3	2 4	6 8	5 7

Vzorci štv. 216: (sestava vzorcev štv. 213)

a)	1 3	2 4	5 7	6 8
	1 3	2 4	5 7	6 8
	1 3	6 8	2 4	5 7
	1 3	6 8	2 4	5 7
b)	1 3	5 7	6 8	2 4
	1 3	5 7	6 8	2 4
	1 3	5 7	2 4	6 8
	1 3	5 7	2 4	6 8
c)	1 3	2 4	6 8	5 7
	1 3	2 4	6 8	5 7
	1 3	6 8	5 7	2 4
	1 3	6 8	5 7	2 4

Vzorci štv. 217: (sestava vzorcev štv. 214)

	1 3	2 4	5 7	6 8
a)	1 3	2 4	5 7	6 8
	1 3	5 7	6 8	2 4
	1 3	5 7	6 8	2 4
<hr/>				
	1 3	6 8	2 4	5 7
b)	1 3	6 8	2 4	5 7
	1 3	5 7	2 4	6 8
	1 3	5 7	2 4	6 8
<hr/>				
	1 3	5 7	6 8	2 4
c)	1 3	5 7	6 8	2 4
	1 3	2 4	6 8	5 7
	1 3	2 4	6 8	5 7

Vzorci štv. 218: (sestava vzorcev štv. 215)

	1 3	5 7	2 4	6 8
a)	1 3	5 7	2 4	6 8
	1 3	6 8	5 7	2 4
	1 3	6 8	5 7	2 4
<hr/>				
	1 3	2 4	5 7	6 8
b)	1 3	2 4	5 7	6 8
	1 3	6 8	5 7	2 4
	1 3	6 8	5 7	2 4
<hr/>				
	1 3	6 8	2 4	5 7
c)	1 3	6 8	2 4	5 7
	1 3	2 4	6 8	5 7
	1 3	2 4	6 8	5 7

Vzorci štv. 219:

a)	2 4	1 3	5 7	6 8
b)	6 8	1 3	2 4	5 7
c)	5 7	1 3	6 8	2 4
č)	5 7	1 3	2 4	6 8
d)	2 4	1 3	6 8	5 7
e)	6 8	1 3	5 7	2 4

Vzorci štv. 220: (prva sestava vzorcev štv. 219)

a)	2 4	1 3	5 7	6 8
	6 8	1 3	2 4	5 7
b)	5 7	1 3	6 8	2 4
	5 7	1 3	2 4	6 8
c)	2 4	1 3	6 8	5 7
	6 8	1 3	5 7	2 4

Vzorci štv. 221: (druga sestava vzorcev štv. 219)

a)	2 4	1 3	5 7	6 8
	5 7	1 3	6 8	2 4
b)	6 8	1 3	2 4	5 7
	5 7	1 3	2 4	6 8
c)	5 7	1 3	6 8	2 4
	2 4	1 3	6 8	5 7

Vzorci štv. 222: (tretja sestava vzorcev štv. 219)

a)	5 7	1 3	2 4	6 8
	6 8	1 3	5 7	2 4
b)	2 4	1 3	5 7	6 8
	6 8	1 3	5 7	2 4
c)	6 8	1 3	2 4	5 7
	2 4	1 3	6 8	5 7

Vzorci štv. 223: (sestava vzorcev štv. 220)

a)	2 4	1 3	5 7	6 8
	2 4	1 3	5 7	6 8
	6 8	1 3	2 4	5 7
	6 8	1 3	2 4	5 7
b)	5 7	1 3	6 8	2 4
	5 7	1 3	6 8	2 4
	5 7	1 3	2 4	6 8
	5 7	1 3	2 4	6 8
c)	2 4	1 3	6 8	5 7
	2 4	1 3	6 8	5 7
	6 8	1 3	5 7	2 4
	6 8	1 3	5 7	2 4

Vzorci štv. 224: (sestava vzorcev štv. 221)

	2 4	1 3	5 7	6 8
a)	2 4	1 3	5 7	6 8
	5 7	1 3	6 8	2 4
	5 7	1 3	6 8	2 4
<hr/>				
	6 8	1 3	2 4	5 7
b)	6 8	1 3	2 4	5 7
	5 7	1 3	2 4	6 8
	5 7	1 3	2 4	6 8
<hr/>				
	5 7	1 3	6 8	2 4
c)	5 7	1 3	6 8	2 4
	2 4	1 3	6 8	5 7
	2 4	1 3	6 8	5 7

Vzorci štv. 225: (sestava vzorcev štv. 222)

	5 7	1 3	2 4	6 8
a)	5 7	1 3	2 4	6 8
	6 8	1 3	5 7	2 4
	6 8	1 3	5 7	2 4
<hr/>				
	2 4	1 3	5 7	6 8
b)	2 4	1 3	5 7	6 8
	6 8	1 3	5 7	2 4
	6 8	1 3	5 7	2 4
<hr/>				
	6 8	1 3	2 4	5 7
c)	6 8	1 3	2 4	5 7
	2 4	1 3	6 8	5 7
	2 4	1 3	6 8	5 7

Vzorci štv. 226:

a)	2 4	5 7	1 3	6 8
b)	6 8	2 4	1 3	5 7
c)	5 7	6 8	1 3	2 4
č)	5 7	2 4	1 3	6 8
d)	2 4	6 8	1 3	5 7
e)	6 8	5 7	1 3	2 4

Vzorci štv. 227: (prva sestava vzorcev štv. 226)

a)	2 4	5 7	1 3	6 8
	6 8	2 4	1 3	5 7
b)	5 7	6 8	1 3	2 4
	5 7	2 4	1 3	6 8
c)	2 4	6 8	1 3	5 7
	6 8	5 7	1 3	2 4

Vzorci štv. 228: (druga sestava vzorcev štv. 226)

a)	2 4	5 7	1 3	6 8
	5 7	6 8	1 3	2 4
b)	6 8	2 4	1 3	5 7
	5 7	2 4	1 3	6 8
c)	5 7	6 8	1 3	2 4
	2 4	6 8	1 3	5 7

Vzorci štv. 229: (tretja sestava vzorcev štv. 226)

a)	5 7	2 4	1 3	6 8
	6 8	5 7	1 3	2 4
b)	2 4	5 7	1 3	6 8
	6 8	5 7	1 3	2 4
c)	6 8	2 4	1 3	5 7
	2 4	6 8	1 3	5 7

Vzorci štv. 230: (sestava vzorcev štv. 227)

a)	2 4	5 7	1 3	6 8
	2 4	5 7	1 3	6 8
	6 8	2 4	1 3	5 7
	6 8	2 4	1 3	5 7
b)	5 7	6 8	1 3	2 4
	5 7	6 8	1 3	2 4
	5 7	2 4	1 3	6 8
	5 7	2 4	1 3	6 8
c)	2 4	6 8	1 3	5 7
	2 4	6 8	1 3	5 7
	6 8	5 7	1 3	2 4
	6 8	5 7	1 3	2 4

Vzorci št. 231: (sestava vzorcev št. 228)

	2 4	5 7	1 3	6 8
a)	2 4	5 7	1 3	6 8
	5 7	6 8	1 3	2 4
	5 7	6 8	1 3	2 4
<hr/>				
	6 8	2 4	1 3	5 7
b)	6 8	2 4	1 3	5 7
	5 7	2 4	1 3	6 8
	5 7	2 4	1 3	6 8
<hr/>				
	5 7	6 8	1 3	2 4
c)	5 7	6 8	1 3	2 4
	2 4	6 8	1 3	5 7
	2 4	6 8	1 3	5 7

Vzorci št. 232: (sestava vzorcev št. 229)

	5 7	2 4	1 3	6 8
a)	5 7	2 4	1 3	6 8
	6 8	5 7	1 3	2 4
	6 8	5 7	1 3	2 4
<hr/>				
	2 4	5 7	1 3	6 8
b)	2 4	5 7	1 3	6 8
	6 8	5 7	1 3	2 4
	6 8	5 7	1 3	2 4
<hr/>				
	6 8	2 4	1 3	5 7
c)	6 8	2 4	1 3	5 7
	2 4	6 8	1 3	5 7
	2 4	6 8	1 3	5 7

Vzorci št. 233:

a)	2 4	5 7	6 8	1 3
b)	6 8	2 4	5 7	1 3
c)	5 7	6 8	2 4	1 3
č)	5 7	2 4	6 8	1 3
d)	2 4	6 8	5 7	1 3
e)	6 8	5 7	2 4	1 3

Vzorci št. 234: (prva sestava vzorcev št. 233)

a)	2 4	5 7	6 8	1 3
	6 8	2 4	5 7	1 3
b)	5 7	6 8	2 4	1 3
	5 7	2 4	6 8	1 3
c)	2 4	6 8	5 7	1 3
	6 8	5 7	2 4	1 3

Vzorci št. 235: (druga sestava vzorcev št. 233)

a)	2 4	5 7	6 8	1 3
	5 7	6 8	2 4	1 3
b)	6 8	2 4	5 7	1 3
	5 7	2 4	6 8	1 3
c)	5 7	6 8	2 4	1 3
	2 4	6 8	5 7	1 3

Vzorci št. 236: tretja sestava vzorcev št. 233)

a)	5 7	2 4	6 8	1 3
	6 8	5 7	2 4	1 3
b)	2 4	5 7	6 8	1 3
	6 8	5 7	2 4	1 3
c)	6 8	2 4	5 7	1 3
	2 4	6 8	5 7	1 3

Vzorci št. 237: (sestava vzorcev št. 234)

a)	2 4	5 7	6 8	1 3
	2 4	5 7	6 8	1 3
	6 8	2 4	5 7	1 3
	6 8	2 4	5 7	1 3
b)	5 7	6 8	2 4	1 3
	5 7	6 8	2 4	1 3
	5 7	2 4	6 8	1 3
	5 7	2 4	6 8	1 3

	2 4	6 8	5 7	1 3
c)	2 4	6 8	5 7	1 3
	6 8	5 7	2 4	1 3
	6 8	5 7	2 4	1 3

Vzorci št. 238: (sestava vzorcev št. 235)

	2 4	5 7	6 8	1 3
a)	2 4	5 7	6 8	1 3
	5 7	6 8	2 4	1 3
	5 7	6 8	2 4	1 3

	6 8	2 4	5 7	1 3
b)	6 8	2 4	5 7	1 3
	5 7	2 4	6 8	1 3
	5 7	2 4	6 8	1 3

	5 7	6 8	2 4	1 3
c)	5 7	6 8	2 4	1 3
	2 4	6 8	5 7	1 3
	2 4	6 8	5 7	1 3

Vzorci št. 239: (sestava vzorcev št. 236)

	5 7	2 4	6 8	1 3
a)	5 7	2 4	6 8	1 3
	6 8	5 7	2 4	1 3
	6 8	5 7	2 4	1 3

	2 4	5 7	6 8	1 3
b)	2 4	5 7	6 8	1 3
	6 8	5 7	2 4	1 3
	6 8	5 7	2 4	1 3

	6 8	2 4	5 7	1 3
c)	6 8	2 4	5 7	1 3
	2 4	6 8	5 7	1 3
	2 4	6 8	5 7	1 3

Dodatek.

Vzorci štv. 240:

a)	1	5	3 7	2 4 6 8
b)	1	3 7	5	2 4 6 8
c)	5	1	3 7	2 4 6 8
č)	3 7	1	5	2 4 6 8
d)	5	3 7	1	2 4 6 8
e)	3 7	5	1	2 4 6 8

Vzorci štv. 241: (sestava vzorcev štv. 240)

a)	1	5	3 7	2 4 6 8
	1	3 7	5	2 4 6 8
b)	5	1	3 7	2 4 6 8
	3 7	1	5	2 4 6 8
c)	5	3 7	1	2 4 6 8
	3 7	5	1	2 4 6 8

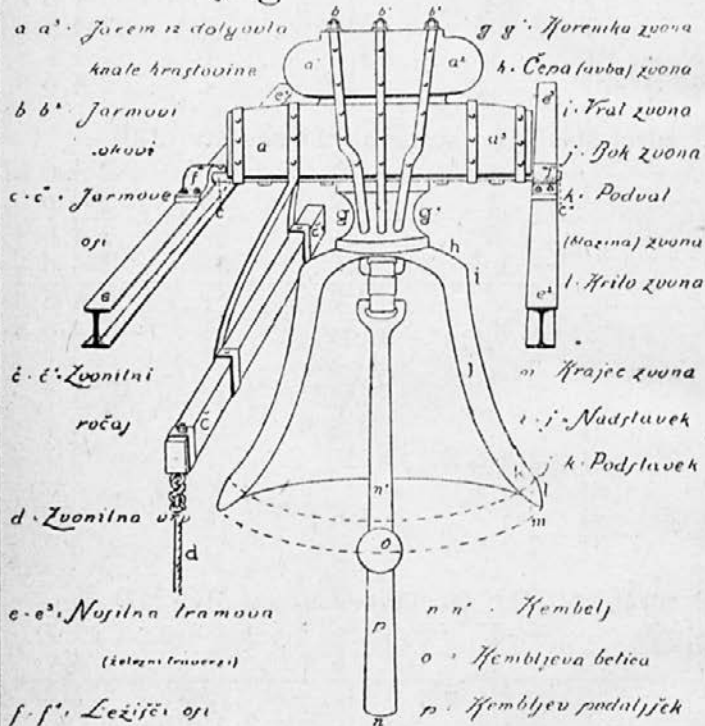
Vzorci štv. 242:

a)	1	5	2 4 6 8	3 7
b)	1	2 4 6 8	5	3 7
c)	2 4 6 8	1	5	3 7
č)	3 7	1	2 4 6 8	5
d)	3 7	2 4 6 8	1	5
e)	2 4 6 8	5	1	3 7

Vzorci štv. 243: (sestava vzorcev štv. 242)

a)	1	5	2 4 6 8	3 7
	1	2 4 6 8	5	3 7
b)	2 4 6 8	1	5	3 7
	3 7	1	2 4 6 8	5
c)	3 7	2 4 6 8	1	5
	2 4 6 8	5	1	3 7

Označba delov zvona in njega armature.

Deset zapovedi.

za

cerkovnike, zvonivce in pritrkovavce.

I. Ne puščajte k zvonovom otrok, pijancev in nasilnikov!

II. Zvonite pravilno! Puščajte zvonilni vrvi prosto dviganje in potegujte jo še le, ko se začne pomikati navzdol!

III. Zvonite zmerno! Zvon mora ostajati v svojem največjem razmahu vedno pod vodoravno lego jarmovih osi.

IV. Ko začenjate v zvoniku zvon vihteti (zvoniti), roko proč od kemblja! Zvon sam mora kembelj zavihtevati.

V. Ne dotikajte se zvonov, ko zvonijo niti ko brenčijo, ne z roko ne s kakim trdim ali mehkim predmetom! Z zvonovi smejo priti v dotiko s kratkimi udarci le kemblji in urna kladiva.

VI. Različna debelost zvonovega okrilja dovoljuje udarjanje le po najdebelejši plasti krila, kakor tolčeta kembelj in urno kladivo. Udarjanje drugod in z drugim orodjem je za zvonove nevarno. Ne pritrkujte torej na dva zvonova ali celo na eden, ampak najmanj na tri!

VII. Ne zvonite zvoná, ko ima nanj ura biti!

VIII. Udarjajte — pritrkovaje — kratko, ne pritisnjeno, zmerno, boljše šibkeje kot zvon sam in sicer prav na istem mestu krila, kjer tolče kembelj zvonečega zvoná. Udarjanje na stran je drsajoče, nateguje ob straneh jermen, da začne nihajoči kembelj kolovratiti.

IX. Kolikor zvonov, toliko pritrkovavcev. En pritrkovavec ne pritrkuj hkratu na dva zvonova, ker ne more udarjati na mestih kril, kjer bijeta zvonova sama.

X. Pomnite, da je bronasti zvon nežen in potrebuje zato največje pažnje.

* * *

Pripomnja: Prepis ali ponatis teh zapovedi bi moral viseti na zidu pri zvonovih v vsakem zvoniku.

(Ponatisi teh zapovedi z večjimi črkami so naprodaj v Katoliški knjigarni v Gorici po 3 lire izvod.)

POPRAVKA.

Stran 30., 15. vrsta: nam. šo zvezane s črto — beri: so natisnjene med vodoravnimi črtami.

Stran 66., štv. 20: nam. dvovrstni vzorci — prav: štirivrstni, torej $a)$ in $b) = a)$, $c)$ in $č) = b)$, $d)$ in $e) = c)$, $f)$ in $g) = č)$, $h)$ in $i) = d)$, $j)$ in $k) = e)$.

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

COBISS #

00000328300

lit
BR
vo
KK
/

